

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЗАҢЫ

ЗАКОН РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне сот төрелігі жүйесін жетілдіру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы

1-бап. Қазақстан Республикасының мына заңнамалық актілеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізілсін:

1. 1994 жылғы 27 желтоқсанда Қазақстан Республикасының Жоғарғы Кеңесі қабылдаған Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексіне (Жалпы бөлім) (Қазақстан Республикасы Жоғарғы Кеңесінің Жаршысы, 1994 ж., № 23-24 (қосымша); 1995 ж., № 15-16, 109-құжат; № 20, 121-құжат; Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы, 1996 ж., № 2, 187-құжат; № 14, 274-құжат; № 19, 370-құжат; 1997 ж., № 1-2, 8-құжат; № 5, 55-құжат; № 12, 183, 184-құжаттар; № 13-14, 195, 205-құжаттар; 1998 ж., № 2-3, 23-құжат; № 5-6, 50-құжат; № 11-12, 178-құжат; № 17-18, 224, 225-құжаттар; № 23, 429-құжат; 1999 ж., № 20, 727, 731-құжаттар; № 23, 916-құжат; 2000 ж., № 18, 336-құжат; № 22, 408-құжат; 2001 ж., № 1, 7-құжат; № 8, 52-құжат; № 17-18, 240-құжат; № 24, 338-құжат; 2002 ж., № 2, 17-құжат; № 10, 102-құжат; 2003 ж., № 1-2, 3-құжат; № 11, 56, 57, 66-құжаттар; № 15, 139-құжат; № 19-20, 146-құжат; 2004 ж., № 6, 42-құжат; № 10, 56-құжат; № 16, 91-құжат; № 23, 142-құжат; 2005 ж., № 10, 31-құжат; № 14, 58-құжат; № 23, 104-құжат; 2006 ж., № 1, 4-құжат; № 3, 22-құжат; № 4, 24-құжат; № 8, 45-құжат; № 10, 52-құжат; № 11, 55-құжат; № 13, 85-құжат; 2007 ж., № 2, 18-құжат; № 3, 20, 21-құжаттар; № 4, 28-құжат; № 16, 131-құжат; № 18, 143-құжат; № 20, 153-құжат; 2008 ж., № 12, 52-құжат; № 13-14, 58-құжат; № 21, 97-құжат; № 23, 114, 115-құжаттар; 2009 ж., № 2-3, 7, 16, 18-құжаттар; № 8, 44-құжат; № 17, 81-құжат; № 19, 88-құжат; № 24, 125, 134-құжаттар; 2010 ж., № 1-2, 2-құжат; № 7, 28-құжат; № 15, 71-құжат; № 17-18, 112-құжат; 2011 ж., № 2, 21, 28-құжаттар; № 3, 32-құжат; № 4, 37-құжат;

№ 5, 43-құжат; № 6, 50-құжат; № 16, 129-құжат; № 24, 196-құжат; 2012 ж., № 1, 5-құжат; № 2, 13, 15-құжаттар; № 6, 43-құжат; № 8, 64-құжат; № 10, 77-құжат; № 11, 80-құжат; № 20, 121-құжат; № 21-22, 124-құжат; № 23-24, 125-құжат; 2013 ж., № 7, 36-құжат; № 10-11, 56-құжат; № 14, 72-құжат; № 15, 76-құжат; 2014 ж., № 4-5, 24-құжат; № 10, 52-құжат; № 11, 61, 63-құжаттар; № 14, 84-құжат; № 21, 122-құжат; № 23, 143-құжат; 2015 ж., № 7, 34-құжат; № 8, 42, 45-құжаттар; № 13, 68-құжат; № 15, 78-құжат; № 16, 79-құжат):

22-баптың 3-тармағындағы «қорғаншылық және қамқоршылық органы» деген сөздер «сот» деген сөзбен ауыстырылсын.

2. 2003 жылғы 20 маусымдағы Қазақстан Республикасының Жер кодексіне (Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы, 2003 ж., № 13, 99-құжат; 2005 ж., № 9, 26-құжат; 2006 ж., № 1, 5-құжат; № 3, 22-құжат; № 11, 55-құжат; № 12, 79, 83-құжаттар; № 16, 97-құжат; 2007 ж., № 1, 4-құжат; № 2, 18-құжат; № 14, 105-құжат; № 15, 106, 109-құжаттар; № 16, 129-құжат; № 17, 139-құжат; № 18, 143-құжат; № 20, 152-құжат; № 24, 180-құжат; 2008 ж., № 6-7, 27-құжат; № 15-16, 64-құжат; № 21, 95-құжат; № 23, 114-құжат; 2009 ж., № 2-3, 18-құжат; № 13-14, 62-құжат; № 15-16, 76-құжат; № 17, 79-құжат; № 18, 84, 86-құжаттар; 2010 ж., № 5, 23-құжат; № 24, 146-құжат; 2011 ж., № 1, 2-құжат; № 5, 43-құжат; № 6, 49, 50-құжаттар; № 11, 102-құжат; № 12, 111-құжат; № 13, 114-құжат; № 15, 120-құжат; 2012 ж., № 1, 5-құжат; № 2, 9, 11-құжаттар; № 3, 27-құжат; № 4, 32-құжат; № 5, 35-құжат; № 8, 64-құжат; № 11, 80-құжат; № 14, 95-құжат; № 15, 97-құжат; № 21-22, 124-құжат; 2013 ж., № 1, 3-құжат; № 9, 51-құжат; № 14, 72, 75-құжаттар; № 15, 77, 79, 81-құжаттар; 2014 ж., № 2, 10-құжат; № 8, 44-құжат; № 11, 63, 64-құжаттар; № 12, 82-құжат; № 14, 84-құжат; № 19-I, 19-II, 96-құжат; № 21, 118, 122-құжаттар; № 23, 143-құжат; № 24, 145-құжат; 2015 ж., № 8, 42-құжат; № 11, 57-құжат):

148-баптың 3-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«3. Жерді пайдалану мен қорғауға мемлекеттік бақылауды жүзеге асыратын лауазымды адамдардың шешімдеріне, әрекеттеріне (әрекетсіздігіне) және әрекеттің жасалуына (шешімдердің қабылдануына) негіз болған ақпаратқа жоғары тұрған лауазымды адамға және сотқа шағым жасалуы мүмкін.

Жоғары тұрған лауазымды адамға шағым жасалғаннан кейін жерді пайдалану мен қорғауға мемлекеттік бақылауды жүзеге асыратын лауазымды адамдардың шешімдеріне, әрекеттеріне (әрекетсіздігіне) және әрекеттердің жасалуына (шешімдердің қабылдануына) негіз болған ақпаратқа арыз сотқа беріледі.».

3. 2007 жылғы 9 қаңтардағы Қазақстан Республикасының

Экологиялық кодексіне (Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы, 2007 ж., № 1, 1-құжат; № 20, 152-құжат; 2008 ж., № 21, 97-құжат; № 23, 114-құжат; 2009 ж., № 11-12, 55-құжат; № 18, 84-құжат; № 23, 100-құжат; 2010 ж., № 1-2, 5-құжат; № 5, 23-құжат; № 24, 146-құжат; 2011 ж., № 1, 2, 3, 7-құжаттар; № 5, 43-құжат; № 11, 102-құжат; № 12, 111-құжат; № 16, 129-құжат; № 21, 161-құжат; 2012 ж., № 3, 27-құжат; № 8, 64-құжат; № 14, 92, 95-құжаттар; № 15, 97-құжат; № 21-22, 124-құжат; 2013 ж., № 9, 51-құжат; № 12, 57-құжат; № 14, 72, 75-құжаттар; 2014 ж., № 1, 4-құжат; № 2, 10-құжат; № 7, 37-құжат; № 10, 52-құжат; № 12, 82-құжат; № 14, 84-құжат; № 19-I, 19-II, 96-құжат; № 21, 122-құжат; № 23, 143-құжат; № 24, 145-құжат; 2015 ж., № 8, 42-құжат; № 11, 57-құжат):

1) 116-баптың 5-тармағындағы «немесе» деген сөз «және» деген сөзбен ауыстырылсын;

2) 126-бап мынадай редакцияда жазылсын:

«126-бап. Мемлекеттік экологиялық бақылауды жүзеге асыратын лауазымды адамдардың шешімдеріне, әрекеттеріне (әрекетсіздігіне) шағым жасау тәртібі

Мемлекеттік экологиялық бақылауды жүзеге асыратын лауазымды адамдардың шешімдеріне, әрекеттеріне (әрекетсіздігіне) Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде көзделген тәртіппен жоғары тұрған мемлекеттік органға және (немесе) лауазымды адамға және сотқа шағым жасалуы мүмкін.

Мемлекеттік экологиялық бақылауды жүзеге асыратын лауазымды адамдардың шешімдеріне, әрекеттеріне (әрекетсіздігіне) арыз оларға жоғары тұрған мемлекеттік органға немесе лауазымды адамға шағым жасалғаннан кейін сотқа беріледі.»;

3) 167-баптың 4-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«4. Экологиялық ақпарат беруден бас тартуға, оны бермеуге, толық емес немесе анық емес экологиялық ақпарат беруге, сондай-ақ жалпыға бірдей қолжетімді экологиялық ақпаратты қолжетімділігі шектеулі ақпаратқа құқыққа сыйымсыз жатқызуға жоғары тұрған мемлекеттік органға және (немесе) лауазымды адамға және сотқа шағым жасалуы мүмкін.

Экологиялық ақпарат беруден бас тартуға, оны бермеуге, толық емес немесе анық емес экологиялық ақпарат беруге, сондай-ақ жалпыға бірдей қолжетімді экологиялық ақпаратты қолжетімділігі шектеулі ақпаратқа құқыққа сыйымсыз жатқызуға арыз оларға жоғары тұрған мемлекеттік органға немесе лауазымды адамға шағым жасалғаннан кейін сотқа беріледі.».

4. 2008 жылғы 10 желтоқсандағы «Салық және бюджетке төленетін

басқа да міндетті төлемдер туралы» Қазақстан Республикасының Кодексіне (Салық кодексі) (Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы, 2008 ж., № 22-I, 22-II, 112-құжат; 2009 ж., № 2-3, 16, 18-құжаттар; № 13-14, 63-құжат; № 15-16, 74-құжат; № 17, 82-құжат; № 18, 84-құжат; № 23, 100-құжат; № 24, 134-құжат; 2010 ж., № 1-2, 5-құжат; № 5, 23-құжат; № 7, 28, 29-құжаттар; № 11, 58-құжат; № 15, 71-құжат; № 17-18, 112-құжат; № 22, 130, 132-құжаттар; № 24, 145, 146, 149-құжаттар; 2011 ж., № 1, 2, 3-құжаттар; № 2, 21, 25-құжаттар; № 4, 37-құжат; № 6, 50-құжат; № 11, 102-құжат; № 12, 111-құжат; № 13, 116-құжат; № 14, 117-құжат; № 15, 120-құжат; № 16, 128-құжат; № 20, 151-құжат; № 21, 161-құжат; № 24, 196-құжат; 2012 ж., № 1, 5-құжат; № 2, 11, 15-құжаттар; № 3, 21, 22, 25, 27-құжаттар; № 4, 32-құжат; № 5, 35-құжат; № 6, 43, 44-құжаттар; № 8, 64-құжат; № 10, 77-құжат; № 11, 80-құжат; № 13, 91-құжат; № 14, 92-құжат; № 15, 97-құжат; № 20, 121-құжат; № 21-22, 124-құжат; № 23-24, 125-құжат; 2013 ж., № 1, 3-құжат; № 2, 7, 10-құжаттар; № 3, 15-құжат; № 4, 21-құжат; № 8, 50-құжат; № 9, 51-құжат; № 10-11, 56-құжат; № 12, 57-құжат; № 14, 72-құжат; № 15, 76, 81, 82-құжаттар; № 16, 83-құжат; № 21-22, 114, 115-құжаттар; № 23-24, 116-құжат; 2014 ж., № 1, 9-құжат; № 4-5, 24-құжат; № 7, 37-құжат; № 8, 44, 49-құжаттар; № 10, 52-құжат; № 11, 63, 64, 65, 69-құжаттар; № 12, 82-құжат; № 14, 84-құжат; № 16, 90-құжат; № 19-I, 19-II, 96-құжат; № 21, 122-құжат; № 22, 128, 131-құжаттар; № 23, 143-құжат; № 24, 145-құжат; 2015 ж., № 7, 34-құжат; № 8, 44, 45-құжаттар; № 11, 52-құжат; № 14, 72-құжат; № 15, 78-құжат):

1) 156-баптың 1-тармағының 17) тармақшасындағы «түріндегі төлемдер;» деген сөздер «түріндегі;» деген сөзбен ауыстырылып, мынадай мазмұндағы сегізінші абзацпен толықтырылсын:

«зейнеткерлік жасқа толған, орнынан түскен судьяларға төленетін өмір бойы ай сайынғы қамтылым түріндегі төлемдер;»;

2) 535-баптың 1-тармағында:

14) тармақша мынадай редакцияда жазылсын:

«14) сот ұйғарымдарына, шешімдеріне және қаулыларына сот актілерін кассациялық тәртіппен қайта қарау туралы өтінішхаттардан – мүліктік емес сипаттағы талап қою арызын беру кезінде алынатын мемлекеттік баж мөлшерінің, ал мүліктік сипаттағы даулар бойынша – мүліктік сипаттағы талап қою арызын беру кезінде алынатын және арыз беруші дауласатын сома негізге алына отырып есептелген мемлекеттік баж мөлшерінің 50 пайызы;»;

мынадай мазмұндағы 15) және 16) тармақшалармен толықтырылсын:

«15) абыройды, қадір-қасиетті және іскерлік беделді түсіретін мәліметтерді таратудан келтірілген моральдық зиянды ақшалай мәнде өтеуді өндіріп алу туралы жеке тұлғалардың талап қою арыздарынан –

талап қою сомасының 1 пайызы;

16) іскерлік беделді түсіретін мәліметтерді таратудан келтірілген залалды өндіріп алу туралы заңды тұлғалардың талап қою арыздарынан – талап қою сомасының 3 пайызы.»;

3) 536-бап мынадай мазмұндағы 22-1) тармақшамен толықтырылсын:
«22-1) атқарушылық жазба жасағаны үшін – 50 пайыз;»;

4) 541-бап мынадай мазмұндағы 8-1) тармақшамен толықтырылсын:
«8-1) арыз берушілер – азаматтардың және қоғамдық бірлестіктердің сайлау құқықтарының, азаматтардың және қоғамдық бірлестіктердің республикалық референдумға қатысу құқықтарының бұзылуы туралы арыздар бойынша;»;

5) 547-баптың 2-тармағының 1) тармақшасындағы «105-1-бабында» деген сөздер «106-бабының үшінші бөлігінде» деген сөздермен ауыстырылсын;

6) 548-бапта:

1-тармақта:

1-1) тармақшадағы «немесе аралық сотқа» деген сөздер алып тасталсын;

1-2) тармақша мынадай редакцияда жазылсын:

«1-2) іс бірінші және апелляциялық сатылардағы соттарда тараптардың татуласу келісімімен, дауды (жанжалды) медиация тәртібімен реттеу туралы келісіммен немесе дауды партисипативтік рәсім тәртібімен реттеу туралы келісіммен аяқталған жағдайда – толық көлемде, кассациялық сатыдағы сотта – сот актісін кассациялық тәртіппен қайта қарау туралы өтінішхат берген кезде төленген соманың 50 пайызы мөлшерінде;»;

1-3) тармақша алып тасталсын;

мынадай мазмұндағы 4-1) тармақшамен толықтырылсын:

«4-1) сот актісін кассациялық тәртіппен қайта қарау туралы кассациялық шағым немесе өтінішхат қайтарылған;»;

1-1-тармақтың 2) тармақшасындағы «азайтқан жағдайларда, қайтарылмайды.» деген сөздер «азайтқан;» деген сөзбен ауыстырылып, мынадай мазмұндағы 2-1) тармақшамен толықтырылсын:

«2-1) сот бұйрығы күшін жойған жағдайларда, қайтарылмайды.».

5. «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» 2009 жылғы 18 қыркүйектегі Қазақстан Республикасының Кодексіне (Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы, 2009 ж., № 20-21, 89-құжат; 2010 ж., № 5, 23-құжат; № 7, 32-құжат; № 15, 71-құжат; № 24, 149, 152-құжаттар; 2011 ж., № 1, 2, 3-құжаттар; № 2, 21-құжат; № 11, 102-құжат; № 12, 111-құжат; № 17, 136-құжат; № 21, 161-құжат; 2012 ж., № 1, 5-құжат; № 3, 26-құжат; № 4, 32-құжат; № 8, 64-құжат; № 12,

83-құжат; № 14, 92, 95-құжаттар; № 15, 97-құжат; № 21-22, 124-құжат; 2013 ж., № 1, 3-құжат; № 5-6, 30-құжат; № 7, 36-құжат; № 9, 51-құжат; № 12, 57-құжат; № 13, 62-құжат; № 14, 72, 75-құжаттар; № 16, 83-құжат; 2014 ж., № 1, 4-құжат; № 7, 37-құжат; № 10, 52-құжат; № 11, 65-құжат; № 14, 84, 86-құжаттар; № 16, 90-құжат; № 19-I, 19-II, 96-құжат; № 21, 122-құжат; № 23, 143-құжат; 2015 ж., № 1, 2-құжат; № 7, 33-құжат; № 10, 50-құжат):

1) 107-баптың 4-тармағындағы «бес күн мерзімде» деген сөздер «бес жұмыс күні ішінде» деген сөздермен ауыстырылсын;

2) 125-баптың 9-тармағының екінші сөйлемі мынадай редакцияда жазылсын:

«Ауруханада жату мерзімін алты айдан астам уақытқа ұзарту ауруханаға мәжбүрлеп жатқызу және емдеу мерзімін ұзарту қажеттілігі туралы психиатриялық стационардың өтініші негізінде сот шешімі бойынша жүргізіледі, оған психиатр-дәрігерлер комиссиясының қорытындысы қоса беріледі.».

6. 2010 жылғы 30 маусымдағы «Қазақстан Республикасындағы кеден ісі туралы» Қазақстан Республикасының Кодексіне (Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы, 2010 ж., № 14, 70-құжат; № 24, 145-құжат; 2011 ж., № 1, 3-құжат; № 11, 102-құжат; № 19, 145-құжат; 2012 ж., № 2, 15-құжат; № 13, 91-құжат; № 15, 97-құжат; № 21-22, 124-құжат; № 23-24, 125-құжат; 2013 ж., № 1, 3-құжат; № 2, 13-құжат; № 7, 36-құжат; № 10-11, 56-құжат; № 14, 72-құжат; № 15, 81-құжат; № 16, 83-құжат; 2014 ж., № 4-5, 24-құжат; № 10, 52-құжат; № 11, 61-құжат; № 12, 82-құжат; № 14, 84-құжат; № 16, 90-құжат; № 19-I, 19-II, 94, 96-құжаттар; № 21, 122, 123-құжаттар; № 23, 143-құжат; 2015 ж., № 8, 42-құжат; № 11, 52-құжат; № 15, 78-құжат):

1) мазмұнында 182-баптың тақырыбындағы «және (немесе)» деген сөздер «немесе» деген сөзбен ауыстырылсын;

2) 174-баптың 2-тармағы «сәйкес» деген сөзден кейін «осы баптың 1-тармағында көзделген талаптарды сақтағаннан кейін» деген сөздермен толықтырылсын;

3) 180-баптың 1-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«1. Шағымды қарау мерзімі мемлекеттік органдарға, сондай-ақ шет мемлекеттердің тиісті органдарына және өзге де ұйымдарға мұндай органдардың құзыретіндегі мәселелер бойынша сұрау салулар жіберілген жағдайда жауаптарды алған датаға дейін тоқтатыла тұрады.»;

4) 182-баптың тақырыбындағы және 1-тармағындағы «және (немесе)» деген сөздер «немесе» деген сөзбен ауыстырылсын.

7. «Неке (ерлі-зайыптылық) және отбасы туралы» 2011 жылғы

26 желтоқсандағы Қазақстан Республикасының Кодексіне (Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы, 2011 ж., № 22, 174-құжат; № 21-22, 124-құжат; 2013 ж., № 1, 3-құжат; № 2, 13-құжат; № 9, 51-құжат; № 10-11, 56-құжат; № 14, 72-құжат; 2014 ж., № 1, 9-құжат; № 6, 28-құжат; № 14, 84-құжат; № 19-I, 19-II, 94, 96-құжаттар; № 21, 122-құжат; № 22, 128-құжат; 2015 ж., № 10, 50-құжат):

88-баптың екінші бөлігіндегі «күн» деген сөз «жұмыс күні» деген сөздермен ауыстырылсын.

8. 2014 жылғы 4 шілдедегі Қазақстан Республикасының Қылмыстық-процестік кодексіне (Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы, 2014 ж., № 15-I, 15-II, 88-құжат; № 19- I, 19- II, 96-құжат; № 21, 122-құжат):

1) мазмұнында:

мынадай мазмұндағы 347-1 және 348-1-баптардың тақырыптарымен толықтырылсын:

«347-1-бап. Басты сот талқылауын аудио-, бейнетүсіру құралдарымен түсіріп алу»;

«348-1-бап. Басты сот талқылауының аудио-, бейнежазбасына және қысқаша хаттамасына ескертулер»;

8-бөлімнің тақырыбы мынадай редакцияда жазылсын:

«8-бөлім. Соттың үкімдері мен қаулыларын апелляциялық тәртіппен қайта қарау»;

50-тараудың және 448 – 469-баптардың тақырыптары алып тасталсын;

484, 485, 486, 487, 491, 492, 494, 495, 496, 665 және 666-баптардың тақырыптары мынадай редакцияда жазылсын:

«484-бап. Кассациялық тәртіппен қайта қаралуы мүмкін сот актілері

485-бап. Заңды күшіне енген сот үкімдері мен қаулыларын кассациялық тәртіппен қайта қарау негіздері

486-бап. Заңды күшіне енген сот актілеріне өтінішхат беруге, ұсыну енгізуге, наразылық келтіруге құқығы бар адамдар

487-бап. Заңды күшіне енген сот актілеріне кассациялық тәртіппен шағым жасау мерзімдері»;

«491-бап. Өтінішхатты алдын ала қарау нәтижелері бойынша қабылданатын шешімдер

492-бап. Кассациялық сатыдағы сот отырысын тағайындау»;

«494-бап. Істі кассациялық сатыда қараудың тәртібі, кассациялық сатыдағы соттың шешімдері

495-бап. Қорғаушының кассациялық сатыдағы сотқа міндетті түрде қатысуының негіздері

496-бап. Кассациялық сатыдағы сот қаулысының мазмұны»;

«665-бап. Алқабилер қатысатын соттың заңды күшіне енген үкімдері мен қаулыларын кассациялық тәртіппен қайта қарау

666-бап. Алқабилер қатысатын соттың заңды күшіне енген үкімін, қаулысын кассациялық тәртіппен қайта қарау кезінде сотталған адамның жағдайын нашарлатуға жол бермеу»;

2) 7-баптың 14), 15) және 33) тармақтары мынадай редакцияда жазылсын:

«14) кассациялық саты – істі бірінші және апелляциялық сатылардағы соттардың үкімдеріне, қаулыларына өтінішхаттар, ұсынулар, наразылықтар бойынша қарайтын Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының алқасы;

15) электрондық құжат – ақпарат электрондық-цифрлық нысанда ұсынылған және электрондық цифрлық қолтаңба арқылы куәландырылған құжат;»;

«33) өтінішхат – тараптың немесе арыз иесінің қылмыстық процесті жүргізетін органға жолдаған, процестік әрекеттер жүргізу немесе процестік шешім қабылдау туралы өтінуі, ал кассациялық сатыда – заңды күшіне енген сот актісін кассациялық тәртіппен қайта қарау туралы өтініш;»;

3) 23-баптың оныншы бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«10. Сот тараптардың істі бірінші және апелляциялық сатыларында қарау құқығын қамтамасыз етеді; сотталушы мен оның қорғаушысы және процеске басқа да қатысушылар істі кассациялық тәртіппен қарау кезінде, жаңадан ашылған мән-жайлар бойынша іс жүргізуді жүзеге асыру және үкімді орындауға байланысты мәселелерді қарау кезінде қатысуға жіберіледі. Сот әрбір қылмыстық істі қараған кезде айыптаушы тарап атынан мемлекеттік не жекеше айыптаушы өкілдік етуге тиіс. Сот істі қарағанда тараптардың қатысуы міндетті болатын басқа да жағдайлар осы Кодексте айқындалады.»;

4) 40-баптың төртінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«4. Судья арыз түскен күннен бастап бір айдан кешіктірмей қажет болған жағдайларда қаржы органдарынан және әлеуметтік қорғау органдарынан есеп-қисап сұрата отырып, зиянның мөлшерін айқындайды, содан кейін инфляцияны ескере отырып, осы зиянды өтеу үшін төлем жүргізу туралы қаулы шығарады. Егер сот істі апелляциялық немесе кассациялық тәртіппен қарау кезінде тоқтатса, істі бірінші сатыда қараған соттың судьясы көрсетілген әрекеттерді сот талқылауын өткізбестен жеке-дара жүргізеді.»;

5) 52-баптың бірінші, екінші, үшінші және төртінші бөліктері мынадай редакцияда жазылсын:

«1. Бірінші сатыдағы соттарда қылмыстық істерді қарауды судья жеке-дара жүзеге асырады, ал төтенше жағдай және жаппай тәртіпсіздік

жағдайы барысында кісі өлтіру, соғыс уақытында немесе ұрыс жағдайында жасалған әскери қылмыстар және Қазақстан Республикасы Қылмыстық кодексінің 170 (төртінші бөлігінде), 175, 177, 178, 184, 255 (төртінші бөлігінде), 263 (бесінші бөлігінде), 286 (төртінші бөлігінде), 297 (төртінші бөлігінде), 298 (төртінші бөлігінде), 299 (төртінші бөлігінде)-баптарында көзделген қылмыстар туралы істерді қоспағанда, оларды жасағаны үшін қылмыстық заңда өлім жазасы немесе өмір бойына бас бостандығынан айыру, сондай-ақ 125 (үшінші бөлігінде), 128 (төртінші бөлігінде), 132 (бесінші бөлігінде), 135 (төртінші бөлігінде)-баптарында көзделген қылмыстар туралы істер бойынша қылмыстық істерді қарау айыпталушының өтінішхаты бойынша бір судья және он алқаби құрамында жүзеге асырылады.

2. Қылмыстық істерді апелляциялық тәртіппен қарау алқаның кемінде үш судьясы бар құраммен алқалы түрде жүзеге асырылады, ал соттың қысқартылған тәртіппен қаралған, қылмыстық теріс қылықтар және онша ауыр емес қылмыстар туралы істер бойынша, тергеу судьясының үкімін, қаулысын орындау мәселелері бойынша соттың үкімдеріне, қаулыларына шағымдарды, наразылықтарды қарау кезінде судья жеке-дара жүзеге асырады.

Апелляциялық алқаның төрағасы іссапарда, демалыста болуына немесе сырқаттанып қалуына байланысты болмаған кезде көрсетілген істерді алқалы түрде қарау кезінде оған сот төрағасы апелляциялық алқа төрағасы міндеттерін атқаруды жүктеген алқа судьясы төрағалық етеді.

3. Кассациялық сатыдағы сотта істерді қарау алқалы сот төрағасының не оның тапсырмасы бойынша судьялардың бірінің төрағалық етуімен Қазақстан Республикасының Жоғарғы Соты судьяларының тақ санды (кемінде үш) алқалы сот құрамымен жүргізіледі.

4. Осы Кодекстің 484-бабының төртінші бөлігінде көрсетілген негіздер бойынша істерді қарау Қазақстан Республикасы Жоғарғы Соты Төрағасының не оның тапсырмасы бойынша судьялардың бірінің төрағалық етуімен судьялардың тақ санды (кемінде жеті) алқалы сот құрамымен жүргізіледі.»;

6) 53-баптың екінші бөлігінің 8) тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«8) мәйітті эксгумациялауды санкциялауға, халықаралық іздестіру жариялауға, мүлікке тыйым салуға, қарап-тексеруге, тінтуге, алуға және жеке тінтуге құқықты.»;

7) 55-баптың бірінші бөлігі 12) тармақшасындағы «іздеу жариялау мәселелерін қарайды.» деген сөздер «іздеу жариялау;» деген сөздермен ауыстырылып, мынадай мазмұндағы 13) – 16) тармақшалармен толықтырылсын:

«13) қарап-тексеруді санкциялау;

- 14) тінтуді санкциялау;
- 15) алуды санкциялау;
- 16) жеке тінтуді санкциялау мәселелерін қарайды.»;
- 8) 58-баптың төртінші бөлігіндегі «454 (бесінші бөлігінде),» деген сөздер алып тасталсын;

9) 70-баптың екінші бөлігінің 3) тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«3) күдіктіден, айыпталушыдан жауап алуға, сондай-ақ олардың қатысуымен немесе олардың өтінішхаты не қорғаушының өз өтінішхаты бойынша жүргізілетін өзге де тергеу әрекеттеріне және процесік әрекеттерге, оның ішінде қарап-тексеруге, тінтуге, алуға қатысуға;»;

10) 71-баптың алтыншы бөлігінің 13) және 14) тармақтары мынадай редакцияда жазылсын:

«13) өзін жәбірленуші деп тану немесе танудан бас тарту, сотқа дейінгі тергеп-тексеруді тоқтату туралы қаулылардың, айыптау актісінің көшірмелерін, сондай-ақ бірінші, апелляциялық және кассациялық сатылардағы соттың үкімі мен қаулысының көшірмелерін алуға;

14) бірінші, апелляциялық және кассациялық сатылардағы сотта істі соттың талқылауына қатысуға;»;

11) 87-бапта:

үшінші бөлігінде «немесе қадағалау тәртібімен» деген сөздер алып тасталсын;

алтыншы, жетінші және он екінші бөліктер мынадай редакцияда жазылсын:

«6. Істі алдыңғы сот сатыларында қарауға қатысқан судья сол істі кассациялық сатыда қарауға қатыса алмайды. Істі кассациялық сатысында қарауға қатысқан судья сол істі төмен тұрған сатылардағы соттарда қарауға, сондай-ақ осы Кодекстің 484-бабының төртінші бөлігіндегі тәртіппен кассациялық сатының қаулыларын қайта қарауға қатыса алмайды.

7. Істі бірінші, апелляциялық және кассациялық сатыларда қарауға қатысқан судья осы істі жаңадан ашылған мән-жайлар бойынша қарауға қатыса алмайды.»;

«12. Қарсылық білдіруді қабылдамай тастау немесе қанағаттандыру туралы қаулы шағым жасалуға (наразылық келтірілуге) жатпайды. Қаулымен келіспеушілік туралы дәлелдер апелляциялық шағымға немесе кассациялық тәртіппен сот актілерін қайта қарау өтінішхатына, наразылыққа енгізілуі мүмкін.»;

12) 107-бапта:

бірінші бөлік 9) тармақшасындағы «жөніндегі қаулысына шағым жасауға, ал прокурор наразылық білдіруге құқылы.» деген сөздер «жөніндегі;» деген сөзбен ауыстырылып, мынадай мазмұндағы

10) тармақшамен толықтырылсын:

«10) қарап-тексеруді, тінтуді, алуды, жеке тінтуді санкциялау туралы немесе санкциялаудан бас тарту туралы қаулысына шағым жасауға, ал прокурор наразылық білдіруге құқылы.»;

үшінші бөлік мынадай редакцияда жазылсын:

«3. Шағым беру немесе наразылық келтіру осы Кодекстің 55-бабы бірінші бөлігінің 8) және 10) тармақтарында және осы баптың бірінші бөлігінің 1), 2), 7) және 10) тармақтарында көрсетілген мәселелер бойынша қаулыда көрсетілген шешімдердің орындалуын тоқтата тұрмайды.»;

13) 122-баптың төртінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«4. Дәлелдемелер ретінде қылмыстық іске қосып тігу үшін ауызша да, жазбаша да, не электрондық құжат нысанындағы мәліметтерді, сондай-ақ нәрселер мен құжаттарды күдікті, айыпталушы, қорғаушы, жекеше айыптаушы, жәбірленуші, азаматтық талапкер, азаматтық жауапкер және олардың өкілдері, сондай-ақ кез келген азаматтар мен ұйымдар беруге құқылы.»;

14) 127-баптың бірінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«1. Соттың қылмыстық іс бойынша заңды күшіне енген үкімі, сондай-ақ қылмыстық істі мәні бойынша шешетін басқа да шешімі анықталған мән-жайларға да, олардың соттың үкімі мен шешімі шығарылған адамға қатысты құқықтық бағалануына қатысты да барлық мемлекеттік органдар, жеке және заңды тұлғалар үшін міндетті. Бұл ереже соттың үкімі мен басқа да шешімдерін жаңадан ашылған мән-жайлар бойынша қассациялық тәртіппен тексеруге, олардың күшін жоюға және оларды өзгертуге кедергі болмайды.»;

15) 148-баптың екінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«2. Тергеу судьясы материалдар сотқа келіп түскен кезден бастап сегіз сағаттан кешіктірілмейтін мерзімде, осы Кодекстің 56-бабында айқындалған тәртіпті сақтай отырып, күзетпен ұстау түріндегі бұлтартпау шарасын санкциялау туралы өтінішхатты прокурордың, күдіктінің, айыпталушының, оның қорғаушысының қатысуымен қарайды.

Тергеу судьясы қорғаушыны түскен материалдармен таныстырады.

Сот отырысына заңды өкіл мен өкіл де қатысуға құқылы, сот отырысының орны мен уақыты туралы сот оларға уақтылы хабарлаған жағдайда, олардың келмеуі сот отырысын өткізуге кедергі болмайды.

Сот отырысы барысында хаттама жүргізіледі.»;

16) 152-баптың он бірінші бөлігіндегі «немесе қадағалау» деген сөздер алып тасталсын;

17) 167-баптың бесінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«5. Азаматтық талап қою азаматтық сот ісін жүргізу тәртібімен қаралатын талап қоюларға қойылатын талаптарға сәйкес жазбаша нысанда

не электрондық құжат нысанында қойылады.»;

18) 169-баптың бірінші және екінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«1. Азаматтық талапкер қылмыстық процестің кез келген сатысында талап қою арызын қайтарып алу туралы мәлімдеуге құқылы. Талап қою арызын қайтарып алу туралы мәлімдеме жазбаша түрде не электрондық құжат нысанында беріледі және қылмыстық іске қоса тігіледі. Егер талап қою арызын қайтарып алу туралы мәлімдеме сот отырысында мәлімделсе, онда ол сот отырысының хаттамасына енгізіледі.

2. Азаматтық талапкердің қылмыстық іс бойынша сотқа дейінгі іс жүргізу сатысында талап қоюдан бас тарту туралы арызы жазбаша түрде не электрондық құжат нысанында беріледі және қылмыстық іс материалдарына қоса тігіледі. Егер азаматтық талапкердің талап қоюдан бас тартуы сот отырысында білдірілсе, онда ол сот отырысының хаттамасына енгізіледі.»;

19) 181-баптың бірінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«1. Қылмыстық құқық бұзушылық туралы жеке тұлғаның арыздары ауызша және жазбаша не электрондық құжат нысанында болуы мүмкін.

Жазбаша арызға не электрондық құжат нысанындағы арызға оны берген адам осы баптың екінші бөлігінде арыз иесі туралы айтылған мәліметтерді көрсете отырып қол қоюға тиіс.»;

20) 220-бапта:

он үшінші бөлік мынадай редакцияда жазылсын:

«13. Тұрғын үй-жайды қарап-тексеру онда тұратын кәмелетке толған адамдардың келісуімен немесе тергеу судьясының санкциясымен ғана жүргізіледі. Егер онда тұратын адамдар кәмелетке толмағандар болса немесе олардың психикалық немесе өзге де ауыр науқастардан зардап шегетіні көрінеу белгілі болса немесе олар қарап-тексеруге қарсы болса, сотқа дейінгі тергеп-тексеруді жүзеге асыратын адам мәжбүрлеп қарап-тексеру туралы қаулы шығарады, оған тергеу судьясынан санкция алынуға тиіс. Санкция беруден бас тартылған жағдайда, қарап-тексеру жүргізілмейді.»;

мынадай мазмұндағы 13-1, 13-2, 13-3 және 13-4-бөліктермен толықтырылсын:

«13-1. Тұрғын үй-жайды мәжбүрлеп қарап-тексеруді жүргізу қажет болса, сотқа дейінгі тергеп-тексеруді жүзеге асыратын адам сот алдында қарап-тексеруді жүргізу өтінішхатын қозғау туралы қаулы шығарады және оны прокурорға жібереді. Қаулыға қарап-тексеруді жүргізу қажеттігін дәлелдейтін қылмыстық іс материалдарының куәландырылған көшірмелері қоса беріледі.»;

13-2. Прокурор берілген материалдарды дереу қарап, оны тергеу судьясына жібереді не бас тарту туралы уәжді қаулы шығарады.

Прокурордың бас тартуы осыған ұқсас өтінішхатпен қайта өтініш жасауға кедергі болмайды.

13-3. Материал сотқа келіп түскен соң, тергеу судьясы қарап-тексеруді санкциялау туралы өтінішхатты дереу қарайды.

13-4. Өтінішхатты және ұсынылған материалдарды қарап болған соң, тергеу судьясы қарап-тексеруді санкциялау не санкциялаудан бас тарту туралы қаулы шығарады.»;

он төртінші бөлік мынадай редакцияда жазылсын:

«14. Егер тұрғын үй-жай оқиға орны болса және оны қарап-тексеруді кейінге қалдыруға болмаса, онда тұрғын үй-жайды қарап-тексеру сотқа дейінгі тергеп-тексеруді жүзеге асыратын адамның қаулысы бойынша жүргізілуі мүмкін, бірақ кейіннен материалдар прокурорға бір тәулік мерзімде жіберіледі.

Прокурор берілген материалдарды дереу қарағаннан кейін, жүргізілген қарап-тексерудің заңдылығын тексеру үшін оны тергеу судьясына жібереді. Егер прокурор қарап-тексеру заң бұзушылықпен жүргізілгенін анықтаса, материалдар тергеу судьясына жіберілмейді және оның заңсыз екені туралы уәжді қаулы шығарылады.

Тергеу судьясы жүргізілген қарап-тексерудің заңдылығын тексереді және оның заңды немесе заңсыз екені туралы қаулы шығарады, ол қылмыстық істің материалына қоса беріледі.

Жүргізілген қарап-тексерудің заңсыз екені туралы шешім қабылданса, оның нәтижелеріне іс бойынша дәлелдеме ретінде жол берілмейді.»;

21) 254-баптың бірінші, екінші және үшінші бөліктері мынадай редакцияда жазылсын:

«1. Тінту мен алуды сотқа дейінгі тергеп-тексеруді жүзеге асыратын адам уәжді қаулы бойынша жүргізеді. Тінтуді жүргізу туралы, сондай-ақ мемлекеттік құпияны немесе заңмен қорғалатын өзге де құпияны қамтитын құжаттарды алу туралы қаулыға тергеу судьясының санкциясы алынуға тиіс.

Тінту мен алуды жүргізу туралы қаулыны санкциялау осы Кодекстің 220-бабының 13-1, 13-2, 13-3 және 13-4-бөліктерінде көзделген тәртіппен жүзеге асырылады.

2. Тұрғын үй-жайда тұрып жатқан адамдардың еркінен тыс алу осы Кодекстің 220-бабының он үшінші, 13-1, 13-2, 13-3 және 13-4-бөліктерінің қағидалары бойынша жүргізіледі.

3. Айрықша жағдайларда, іздестіріліп жатқан және (немесе) алып қойылуға жататын объект оны табуды ұзаққа созудан жоғалуы, бүлінуі немесе қылмыстық мақсатта пайдаланылуы мүмкін болғанда не іздестіріліп жатқан адам жасырынуы мүмкін болғанда тінту және алу тергеу судьясының санкциясынсыз, осы Кодекстің 220-бабының он

төртінші бөлігінде көзделген тәртіппен жүргізілуі мүмкін.»;

22) 255-баптың үшінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«3. Жеке басты тінту, мына жағдайлардың біреуі болған кезде:

1) егер осы Кодекстің 254-бабының талаптары сақтала отырып тінту жүргізіліп жатқан үй-жайдағы немесе өзге орындағы адам іс үшін маңызы болуы мүмкін құжаттарды немесе нәрселерді өзінде жасырып отыр деп пайымдауға жеткілікті негіздер болса;

2) егер ол адам ұстап алынған немесе күзетпен қамалған кезде жүргізілген болса, арнайы қаулы шығарылмай және тергеу судьясының санкциясынсыз жүргізілуі мүмкін. Бұл жағдайда жеке басын тінту куәгерлердің қатысуынсыз жүргізілуі мүмкін.

Тінтілетін адамның денесінің ішіндегі нәрселерді табу қажет болған кезде жеке басын тінтуге тиісті бейіннің мамандары қатысады.»;

23) 310-бапта:

бірінші бөлік мынадай редакцияда жазылсын:

«1. Облыстық және оған теңестірілген сот апелляциялық сатыдағы сот ретінде әрекет етеді.»;

үшінші бөлік алып тасталсын;

24) 311-бапта:

бірінші бөлік мынадай редакцияда жазылсын:

«1. Әскери сот апелляциялық сатыдағы сот ретінде әрекет етеді.»;

үшінші бөлік алып тасталсын;

25) 313-баптың бірінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«1. Қазақстан Республикасының Жоғарғы Соты:

1) бірінші сатыдағы соттардың үкімдерін, қаулыларын апелляциялық сатыда қарағаннан кейін оларды қайта қарау туралы өтінішхаттарды, апелляциялық сатыдағы соттардың үкімдерін, қаулыларын;

2) бірінші сатыдағы соттың үкімдері мен қаулылары апелляциялық сатыда қайта қаралғанына не қаралмағанына қарамастан – оларға, апелляциялық сатыдағы үкімдер мен қаулыларға Жоғарғы Сот Төрағасының ұсынуларын, Бас Прокурордың наразылықтарын сот алқасында қарайтын жоғары сот сатысы ретінде әрекет етеді.»;

26) 317-баптың бірінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«1. Жекелеген жағдайларда, істі неғұрлым тез, жан-жақты және объективті қарау мақсатында, соның ішінде алқабилердің қатысуымен қаралатын сотталушының келісімімен немесе процеске қатысушылардың өтінішхаты бойынша ол бір соттан сол деңгейдегі басқа соттың қарауына берілуі мүмкін.

Бұл ретте істі оның сот отырысында қаралуы басталғанға дейін ғана беруге жол беріледі.»;

27) 347-баптың бірінші, екінші және үшінші бөліктері мынадай редакцияда жазылсын:

«1. Басты сот талқылауы кезінде сот отырысының хатшысы хаттама жүргізеді.

2. Хаттама компьютерлік, электрондық (аудио-, бейне түсіруді қоса алғанда), машинада жазу не қолмен жазу тәсілімен жасалады.

3. Егер сот талқылауына аудио-, бейнежазба қолданылмаған болса, қағаз жеткізгіште дайындалған хаттамада:

1) басты сот талқылауының күні мен датасы, оның басталу және аяқталу уақыты;

2) қандай іс қаралып жатқаны;

3) соттың атауы мен құрамы, хатшы, аудармашы, мемлекеттік айыптаушы, қорғаушы, сотталушы, сондай-ақ жәбірленуші, азаматтық талапкер, азаматтық жауапкер және олардың өкілдері, сот шақырған басқа да адамдар;

4) сотталушының жеке басы туралы деректер және бұлтартпау шарасы;

5) соттың жүргізілген реттегі әрекеттері;

6) іске қатысатын адамдардың арыздары, қарсылықтары және өтінішхаттары;

7) соттың кеңесу бөлмесіне бармай шығарған қаулылары;

8) қаулылардың кеңесу бөлмесінде шығарылуына нұсқаулар;

9) іске қатысатын адамдарға олардың құқықтары мен міндеттерінің түсіндірілгені;

10) айғақтардың егжей-тегжейлі мазмұны;

11) жауап алуға қатысқан адамдардың сот бөлген немесе жауап алынатын адам жауап беруден бас тартқан сұрақтары;

12) сарапшыға қойылған сұрақтар және оның жауаптары;

13) сот отырысында жүргізілген қарап-тексерулердің және дәлелдемелерді зерттеу жөніндегі басқа әрекеттердің нәтижелері;

14) азаптаудың, зорлық-зомбылықтың, өзге де қатыгез немесе адами қадыр-қасиетті қорлайтын қарым-қатынастың қолданылғаны туралы арыздарды қарау нәтижелері және оларды зерттеу процесі;

15) іске қатысатын адамдар хаттамада куәландыруды өтінген фактілерді нұсқау;

16) тараптардың сот жарыссөзінде сөйлеген сөздерінің және сотталушының соңғы сөзінің негізгі мазмұны;

17) үкімнің, қаулының, жеке қаулының жарияланғаны және оған шағым жасау тәртібі мен мерзімі түсіндірілгені туралы белгі көрсетіледі.

Айғақтар бірінші жақтан және мүмкіндігінше сөзбе-сөз жазылады, сұрақтар мен оларға жауаптар жауап алу кезінде орын алған жүйелілік бойынша жазылады. Бұған қоса, хаттамада, егер сотты құрметтемеушілік орын алған болса, оны куәландыратын фактілер және тәртіп бұзушының жеке басы мен соттың тәртіп бұзушыға қатысты қолданған ықпал ету

шаралары туралы да көрсетіледі.»;

28) мынадай мазмұндағы 347-1-баппен толықтырылсын:

«347-1-бап. Басты сот талқылауын аудио-, бейне түсіру құралдарымен түсіріп алу

1. Сот отырысы барысын түсіріп алу аудио-, бейнежазба құралдарының көмегімен жүзеге асырылады. Сот отырысын аудио-, бейнежазба құралдарымен түсіріп алуды сот отырысының хатшысы жүзеге асырады.

Жабдықтардың техникалық ақауы болған, жабдықтар болмаған немесе техникалық себептерге байланысты оны қолдану мүмкін болмаған жағдайларда сот отырысын аудио-, бейнежазба құралдарының көмегімен түсіру жүзеге асырылмайды.

Аудио-, бейнежазба құралдарын пайдаланудың мүмкін болмауы сот отырысын жалғастыруды жоққа шығармайды.

Аудио-, бейнежазба құралдарын пайдалану мүмкін болмаған жағдайда сот отырысының хатшысы сот отырысының хаттамасында аудио-, бейнежазбаны пайдаланбау себептерін міндетті түрде көрсете отырып бұл туралы сотқа баяндайды.

2. Істі талқылауды аудио-, бейнежазба құралдарын пайдалану арқылы түсіріп алған жағдайда, сот отырысының хатшысы жазбаша нысанда қысқаша хаттама жасайды.

Сот отырысының қысқаша хаттамасында:

- 1) сот отырысының жылы, айы, күні және орны;
- 2) сот отырысының басталу және аяқталу уақыты;
- 3) істі қарайтын соттың атауы мен құрамы, судьялардың, сот отырысы хатшысының тегі мен аты-жөні;
- 4) істің атауы;
- 5) сотталушының жеке басы туралы деректер;
- 6) соттың аудио-, бейнежазба құралдарын қолдануы туралы мәліметтер;
- 7) аудио-, бейнежазбаны қамтитын файлдың атауы;
- 8) аудармашының, айыптаушының, қорғаушының, сотталушының, сондай-ақ жәбірленушінің, азаматтық талапкердің, азаматтық жауапкердің және олардың өкілдерінің, сот шақырған басқа да адамдардың келгені туралы мәліметтер;
- 9) іске қатысатын адамдар дәлелдемелер ретінде ұсынған қосымша материалдардың іске қоса тіркелгені туралы мәліметтер;
- 10) түпкілікті нысандағы хаттаманың жасалған датасы көрсетіледі.

Сот отырысының қысқаша хаттамасына төрағалық етуші және хатшы қол қояды.

Аудио-, бейнежазбаны қамтитын материалдық жеткізгіш пен сот отырысының қысқаша хаттамасы іс материалдарына қоса тіркеледі.

3. Сот іске қатысатын адамдардың және олардың өкілдерінің өтінішхаты бойынша аудио-, бейнежазбаның көшірмесін немесе сот отырысының хаттамасын ұсынады. Іс жабық сот отырысында қаралған жағдайда іске қатысатын адамдарға аудио-, бейнежазбалар және сот отырысының хаттамасы ұсынылмайды, олардың аудио-, бейнежазбамен және сот отырысының хаттамасымен сотта танысу мүмкіндігі қамтамасыз етіледі.

4. Сот отырыстарының аудио-, бейнежазбалары сот талқылауының барысын дәл тіркеу үшін тек сот ісін жүргізу мақсаттарында, сондай-ақ азаматтық, қылмыстық сот ісін жүргізуде, әкімшілік құқық бұзушылық туралы істер бойынша іс жүргізуде не тәртіптік іс бойынша іс жүргізу шеңберінде нақты деректерді анықтау мақсаттарында пайдаланылады.

5. Сот отырысының барысын түсіріп алуды қамтамасыз ететін аудио-, бейнежазба құралдарын техникалық қолдану, аудио-, бейнежазбаны сақтау және жою тәртібін, сондай-ақ аудио-, бейнежазбаға қолжетімділік тәртібін соттардың қызметін ұйымдастырушылық және материалдық-техникалық қамтамасыз етуді жүзеге асыратын орган осы Кодекстің талаптарын ескере отырып айқындайды.»;

29) мынадай мазмұндағы 348-1-баппен толықтырылсын:

«348-1-бап. Басты сот талқылауының аудио-, бейнежазбасына және қысқаша хаттамасына ескертулер

Басты сот талқылауының қысқаша хаттамасына қағаз жеткізгіште қол қойылғаннан кейін бес тәулік ішінде тараптар, сондай-ақ осы Кодекстің 347-бабының жетінші бөлігінде көрсетілген өзге де адамдар сот отырысының аудио-, бейнежазбаларымен және қысқаша хаттамасымен танысуға, жазбаша нысанда немесе электрондық құжат нысанында ескертулер беруге құқылы.

Сот отырысының аудио-, бейнежазбасына және қысқаша хаттамасына ескертулерді қарау осы Кодекстің 349-бабында көзделген қағидалар бойынша жүзеге асырылады.»;

30) 350-баптың екінші абзацы мынадай редакцияда жазылсын:

«Төрағалық етуші соттың сот отырысының аудио-, бейнежазба құралдарын пайдаланатыны туралы хабарлайды.

Аудио-, бейнежазба құралдарын пайдаланудың мүмкін болмауы сот отырысын жалғастыруды жоққа шығармайды.

Аудио-, бейнежазбаның болмау себептері сот отырысының хаттамасында міндетті түрде көрсетілуі тиіс.»;

31) 419-баптың бірінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«1. Апелляциялық (жекеше) шағым, наразылық беру мерзімі өткізіп алынған жағдайда шағым, наразылық беруге құқығы бар тұлғалар үкімді,

қаулыны шығарған сот алдында өткізіп алынған мерзімді қалпына келтіру туралы өтінішхат бере алады. Апелляциялық (жекеше) шағым, наразылық беру мерзімін қалпына келтіру туралы өтінішхат жазбаша нысанда не электрондық құжат нысанында берілуі мүмкін. Мерзімді қалпына келтіру туралы өтінішхатты сот отырысында – басты сот талқылауы кезінде төрағалық еткен судья, ал ол ұзақ уақыт (кемінде бес тәулік) болмаған кезде осы соттың басқа судьясы қарайды, ол өтінішхат қозғаған тұлғаны түсініктеме беру үшін шақыртуға құқылы.»;

32) 420-баптың екінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«2. Осы баптың бірінші бөлігінде көрсетілген адамдарға шағымның, наразылықтың көшірмесі не үкім, қаулы шығарған соттың интернет-ресурсы арқылы олардың электрондық көшірмесімен танысу мүмкіндігі туралы хабарлама жіберіледі. Бұл ретте, тараптарға ұсыну мерзімі көрсетіле отырып шағымға, наразылыққа жазбаша нысанда не электрондық құжат нысанында қарсылық беру құқықтары түсіндіріледі. Тараптарға шағымданған, наразылық білдірілген сот актісімен келісуі туралы өз дәлелдерін беру құқығы да түсіндіріледі. Шағымға, наразылыққа келіп түскен қарсылық, тараптардың дәлелдері іске қоса тігіліп, апелляциялық сатыда жиынтық түрде қаралуға жатады.»;

33) 431-баптың бірінші бөлігіндегі 8) тармақтағы «жіберу туралы шешімдердің бірін қабылдайды» деген сөздер «жіберу;» деген сөзбен ауыстырылып, мынадай мазмұндағы 9) тармақпен толықтырылсын:

«9) осы Кодекстің 436-бабы үшінші бөлігінің 2), 5) және 9) тармақтарында көзделген процестік құқық нормаларының бұзылғаны анықталған жағдайда үкімнің күшін жою және істі бірінші сатыдағы сотқа жаңадан қарауға жіберу туралы шешімдердің бірін қабылдайды.»;

34) 442-баптың бірінші бөлігі мынадай мазмұндағы 6-1) тармақпен толықтырылсын:

«6-1) шартты түрде соттаудың не жазаны өтеуді кейінге қалдырудың күшін жоюға;»;

35) 446-баптың үшінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«3. Егер жаңадан шығарылған үкім, қаулы апелляциялық сатының бұрын шығарылған үкіміне, қаулысына қайшы келсе, облыстық сот төрағасы кассациялық сатыға туындаған қайшылықтарды жою туралы ұсыну енгізеді.»;

36) 8-бөлімнің тақырыбы мынадай редакцияда жазылсын:

«8-бөлім. Соттың үкімдері мен қаулыларын апелляциялық тәртіппен қайта қарау»;

37) 50-тарау алып тасталсын;

38) 471-баптың бесінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«5. Апелляциялық сатыдағы соттардың үкімдері мен қаулылары осы Кодекстің 445-бабында көзделген тәртіппен орындауға енгізіледі.»;

39) 52-тараудың тақырыбы мынадай редакцияда жазылсын:

«52-тарау. Сот актілерін Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының кассациялық тәртіппен қайта қарауы»;

40) 484, 485, 486, 487 және 488-баптар мынадай редакцияда жазылсын:

«484-бап. Кассациялық тәртіппен қайта қаралуы мүмкін сот актілері

1. Жоғарғы Сот бірінші сатыдағы соттар шығарған, заңды күшіне енген үкімдер мен қаулыларға өтінішхаттар бойынша олар апелляциялық сатыда қаралғаннан кейін, прокурордың наразылықтары бойынша, сондай-ақ апелляциялық сатыдағы үкімдер мен қаулыларға өтінішхаттар мен наразылықтар бойынша істерді кассациялық тәртіппен қарайды.

2. Кассациялық тәртіпте қайта қарауға:

1) қылмыстық теріс қылықтар және онша ауыр емес қылмыстар туралы істер бойынша;

2) сот талқылауы барысында шығарылған осы Кодекстің 10-бабының екінші бөлігінде көрсетілген, сондай-ақ процеске қатысушылардың дәлелдемелерін, өтінішхаттарын зерттеу тәртібі мен тәсіліне, сот отырысының залында тәртіп сақтауға қатысты, мемлекеттік және жекеше айыптаушының айыптаудан бас тартуына байланысты мәселелер бойынша, үкімді орындауға байланысты мәселелер бойынша;

3) тергеу судьясы шығарған сот актілері жатпайды.

3. Жергілікті және басқа да соттардың заңды күшіне енген сот актілері оларға шағым жасаудың апелляциялық тәртібі сақталмаған жағдайда, сондай-ақ осы баптың екінші бөлігі 1) тармағында көрсетілгендер:

1) осы Кодекстің 485-бабында көзделген негіздер болған кезде Қазақстан Республикасы Бас Прокурорының наразылығы бойынша;

2) осы Кодекстің 485-бабының екінші бөлігінде көзделген негіздер болған кезде Жоғарғы Сот Төрағасының ұсынуы бойынша кассациялық тәртіппен қайта қаралуы мүмкін.

4. Кассациялық сатының қаулылары осы Кодекстің 485-бабының екінші бөлігінде көзделген негіздер болған кезде Жоғарғы Сот Төрағасының ұсынуы және Қазақстан Республикасы Бас Прокурорының наразылығы бойынша қайта қаралуы мүмкін.

485-бап. Заңды күшіне енген сот үкімдері мен қаулыларын кассациялық тәртіппен қайта қарау негіздері

1. Осы Кодекстің 484-бабының бірінші бөлігінде көрсетілген заңды күшіне енген сот актілерін кассациялық тәртіппен қайта қарауға істі тергеп-тексеру немесе сотта қарау кезінде жол берілген, мыналарға:

- 1) кінәсізді соттауға;
- 2) негізсіз ақтау үкімін шығаруға немесе істі тоқтатуға;
- 3) сотталған адамның іс-әрекетін дұрыс сараламауға, қылмыстың қайталану түрін және қылмыстық атқару жүйесінің түзеу мекемелері режимін дұрыс айқындамауға;
- 4) жәбіленушіні сот арқылы қорғалу құқығынан айыруға;
- 5) жазаның дұрыс тағайындалмауына не сот тағайындаған жазаның қылмыстық құқық бұзушылықтың ауырлығы мен сотталған адамның жеке басына сәйкес келмеуіне;
- 6) талап қоюды қараусыз қалдыру жағдайларынан басқа, азаматтық талап қоюды дұрыс шешпеуге, мүлікті тәркілеу туралы мәселені дұрыс шешпеуге;
- 7) жаңадан ашылған мән-жайлар бойынша немесе медициналық сипаттағы мәжбүрлеу шараларын қолдану кезінде қаулыны заңсыз немесе негізсіз түрде шығаруға;
- 8) осы Кодекстің 446-бабының үшінші бөлігінде көзделген жағдайда қайшылықтарды жою туралы ұсыну енгізілген сот актілері не Қазақстан Республикасы Жоғарғы Соты кассациялық алқасы судьясының жаңадан ашылған мән-жайлар бойынша шығарған қаулысы бойынша қайшылықтарға әкеп соққан, азаматтардың конституциялық құқықтары мен бостандықтарын бұзушылықтар не қылмыстық және қылмыстық-процестік заңдардың дұрыс қолданылмауы негіздер болып табылады.

2. Осы Кодекстің 484-бабының үшінші және төртінші бөліктерінде көрсетілген сот актілерін кассациялық тәртіппен қайта қарауға негіздер:

- 1) сот актісі мемлекеттік немесе қоғамдық мүдделерді, мемлекеттің қауіпсіздігін қозғаған не адамдардың өмірі, денсаулығы үшін орны толмас ауыр салдарларға әкеп соқтыруы мүмкін болған;
- 2) үкім арқылы адам өлім жазасына немесе өмір бойына бас бостандығынан айыруға сотталған;
- 3) қабылданған сот актісі соттардың құқық нормаларын түсіндірудегі және қолданудағы біркелкілікті бұзған жағдайлар болып табылады.

3. Заңды күшіне енген, өлім жазасы туралы үкімдер өлім жазасын орындауға мораторийдің күші жойылған жағдайда кассациялық тәртіппен қайтадан қайта қаралады.

486-бап. Заңды күшіне енген сот актілеріне өтінішхат беруге, ұсыну енгізуге, наразылық келтіруге құқығы бар адамдар

1. Осы Кодекстің 484-бабының бірінші бөлігінде көзделген сот актілерін қайта қарау туралы өтінішхатты осы Кодекстің 414-бабының бірінші бөлігінде аталған адамдар және сот актілері мүдделерін қозғайтын

басқа адамдар және олардың өкілдері беруі мүмкін.

2. Заңды күшіне енген сот актілерін кассациялық тәртіппен қайта қарау туралы өз бастамасымен де, осы баптың бірінші бөлігінде көрсетілген адамдардың өтінішхаты бойынша да, осы Кодекстің 485-бабында көрсетілген негіздер бойынша Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының Төрағасы ұсыну келтіруге, Қазақстан Республикасының Бас Прокуроры наразылық келтіруге құқылы.

Өтінішхат ұсынуға немесе наразылыққа қоса тіркеледі.

3. Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының Төрағасы, Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының судьялары, сондай-ақ Қазақстан Республикасының Бас Прокуроры не оның тапсырмасы бойынша Қазақстан Республикасы Бас Прокурорының орынбасарлары, облыстың прокурорлары мен оларға теңестірілген прокурорлар қылмыстық істі тиісті соттан кассациялық тәртіппен тексеру үшін талап етіп алдыруы мүмкін.

4. Сот істі талап етіп алдыру туралы сұрауды келіп түскен күнінен бастап жеті тәуліктен кешіктірмей орындайды. Сұрау жазбаша нысанда не электрондық құжат нысанында жіберілуі мүмкін.

Іс талап етіп алдырылған жағдайда наразылық келтіру туралы өтінішхат іс прокуратураға келіп түскен күннен бастап отыз тәулік ішінде прокурордың кассациялық тәртіпте қарауына жатады. Бұл мерзім істің күрделі немесе көлемі үлкен болуына байланысты, бірақ әрбір ретте бір айдан аспайтын мерзімге ұзартылуы мүмкін.

487-бап. Заңды күшіне енген сот актілеріне кассациялық тәртіппен шағым жасау мерзімдері

1. Заңды күшіне енген айыптау үкімін сотталған адамның кінәсіздігі уәждері бойынша, сондай-ақ жазаның қатаңдығына орай неғұрлым жеңіл қылмыстық құқық бұзушылық туралы заңды қолдану қажеттігіне байланысты немесе сотталған адамның жағдайын жақсартуға әкеп соғатын өзге де негіздер бойынша кассациялық тәртіппен қайта қарау туралы өтінішхат, наразылық, ұсыну беру мерзімдері шектелмеген.

2. Заңды күшіне енген ақтау үкімін, айыптау үкімін жазаның жеңілдігіне қарай неғұрлым ауыр қылмыстық құқық бұзушылық туралы заңды қолдану қажеттігіне байланысты немесе сотталған адамның жағдайын нашарлатуға әкеп соғатын өзге де негіздер бойынша не соттың істі тоқтату туралы қаулысын кассациялық тәртіппен қайта қарау туралы өтінішхат, наразылық, ұсыну беруге олар заңды күшіне енгеннен кейін бір жыл ішінде жол беріледі.

Аталған мерзімді қалпына келтіруге жол берілмейді.

Егер өтінішхат, наразылық, ұсыну Жоғарғы Сотқа бір жыл өткенге дейін келіп түссе, олар сотталған, ақталған адамның жағдайын нашарлататын шешім қабылдана отырып, дау туғызып отырған сот актісі

заңды күшіне енген кезден бастап бір жыл өтіп кеткен соң да, олар кассациялық сатыда қарауға жатады.

488-бап. Заңды күшіне енген сот үкімін, қаулысын қайта қарау туралы өтінішхат, наразылық, ұсыну беру тәртібі

1. Заңды күшіне енген сот актілерін қайта қарау туралы өтінішхат, наразылық, ұсыну жазбаша түрде не электрондық құжат нысанында Қазақстан Республикасының Жоғарғы Сотына беріледі. Өтінішхатта, наразылықта, ұсынуда осы Кодекстің 423-бабында санамаланған мән-жайлардан басқа, іс бойынша іс жүргізу кезінде қандай заң бұзушылыққа жол берілгені және осы бұзушылықтар шығарылған сот шешімдерінде қалай көрініс тапқаны және шағым жасалып отырған сот актісін қайта қарау үшін осы Кодекстің 485-бабында санамаланған негіздердің қайсысы бар екені көрсетілуге тиіс. Өтінішхатта оны берген адамдардың қатысуымен немесе қатысуынсыз қаралатыны туралы көрсетілуге тиіс.

2. Өтінішхатқа, наразылыққа, ұсынуға өтінішхат, наразылық, ұсыну дәлелдерінің негізділігін растайтын материалдар қоса берілуге тиіс.

3. Заңды күшіне енген сот үкімдеріне, қаулыларына берілген, өзге мемлекеттік органдарға немесе қоғамдық ұйымдарға жолданған өтінішхаттар Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының іс жүргізуіне қабылданбайды.

4. Осы Кодекстің 493-бабында көзделген жағдайларды қоспағанда, заңды күшіне енген сот актілерін қайта қарау туралы өтінішхаттың, наразылықтың, ұсынудың берілуі олардың орындалуын тоқтата тұрмайды.

5. Өтінішхат не наразылық, ұсыну берген адам сот отырысы басталғанға дейін өз өтінішхатын, наразылығын, ұсынуын өзгертуге не жаңа дәлелдермен толықтыруға құқылы. Бұл ретте прокурордың қосымша наразылығында немесе оның наразылықты өзгерту туралы арызында, сол сияқты жәбірленушінің, жекеше айыптаушының немесе өкілдердің үкімге шағым жасаудың осы Кодекстің 487-бабының екінші бөлігінде белгіленген мерзімі өткен соң берген қосымша өтінішхатында, егер бастапқы наразылықта, өтінішхатта сотталған адамның жағдайын нашарлату туралы талап жазылмаған болса, осындай мәселе қойыла алмайды.

6. Өтінішхатты, наразылықты, ұсынуды берген адам іс кассациялық сатыда қаралғанға дейін оларды кері қайтарып алуы мүмкін. Сотталған адам өзінің мүддесінде өз қорғаушысы немесе заңды өкілі берген өтінішхатты кері қайтарып алуға құқылы.»;

41) 489-бапта:

бірінші бөліктің 5) және 6) тармақтары мынадай редакцияда жазылсын:

«5) өтінішхаттар осы Кодекстің 484-бабының екінші бөлігіне сәйкес кассациялық тәртіппен қайта қаралуға жатпайтын сот актілеріне берілсе;

6) осы Кодекстің 484-бабының үшінші бөлігінде көзделген жағдайларды қоспағанда, судьяның өтінішхатты іспен бірге бұған дейін қаралған нақ сол негіздер бойынша кассациялық сатыда қарауға беруден бас тарту туралы қаулысы болса, олар берген адамдарға қайтарылуға жатады.»;

үшінші бөлік мынадай редакцияда жазылсын:

«3. Өтінішхат немесе наразылық осы баптың бірінші бөлігінің 3) және 4) тармақтарында көзделген жағдайларды қоспағанда, үш тәулік ішінде хатпен кері қайтарылады.»;

42) 490, 491, 492 және 493-баптар мынадай редакцияда жазылсын:

«490-бап. Заңды күшіне енген сот актілерін қайта қарау туралы өтінішхатты алдын ала қарау

1. Сот актісін қайта қарау туралы өтінішхатты кассациялық сатының судьясы зерделеп, он тәуліктен аспайтын мерзімде мынадай:

1) өтінішхатты осы Кодекстің 489-бабының бірінші бөлігінде көзделген негіздер бойынша кері қайтаруға негіздердің бар-жоғы туралы;

2) сот ісін талап етіп алдыруға негіздердің бар-жоғы туралы мәселелерді шешеді.

2. Өтінішхат кассациялық сатыдағы сотқа келіп түскен күнінен бастап отыз тәулік ішінде, ал іс талап етіп алдырылған жағдайда іс келіп түскен күннен бастап отыз тәулік ішінде қаралуға тиіс. Осы Кодекстің 486-бабында көрсетілген бірнеше адамның белгілі бір іс бойынша берілген өтінішхаттары біріктірілуі және бірге қаралуы мүмкін. Бұл мерзім істің күрделі немесе көлемі үлкен болуына байланысты, сондай-ақ басқа да дәлелді себептер болған кезде кассациялық сатыдағы соттың қаулысымен, бірақ әрбір ретте бір айдан аспайтын мерзімге ұзартылуы мүмкін.

3. Өтінішхатты алдын ала қарағанға дейін судья тиісті мамандарға қаралып отырған қылмыстық іс бойынша қолданылған заңдардың нормаларына қатысты ғылыми қорытынды дайындауды тапсыруға құқылы. Қажет болған жағдайларда мамандар кассациялық сот алқасының отырысында түсініктемелер бере алады.

4. Осы Кодекстің 490 және 491-баптарында көзделген қағидалар Қазақстан Республикасы Жоғарғы Соты Төрағасының ұсынуына, Қазақстан Республикасы Бас Прокурорының наразылығына, облыстық сот төрағасының осы Кодекстің 446-бабының үшінші бөлігіне сәйкес енгізілетін ұсынуына, сондай-ақ өлім жазасына немесе өмір бойы бас бостандығынан айыруға сотталған адамдардың немесе олардың қорғаушыларының өтінішхаттарына қолданылмайды және оларды кассациялық сатыдағы сот тікелей қарайды.

491-бап. Өтінішхатты алдын ала қарау нәтижелері бойынша қабылданатын шешімдер

1. Судья өтінішхатты алдын ала қарау нәтижелері бойынша:

1) сот актілерін қайта қарауға негіздер болған кезде, өтінішхатты іспен бірге кассациялық сатыдағы сот отырысының қарауына беру туралы;

2) сот актілерін қайта қарауға негіздердің болмауына байланысты өтінішхатты кассациялық сатыдағы сот отырысының қарауына беруден бас тарту туралы;

3) осы Кодекстің 489-бабы бірінші бөлігінің 3) және 4) тармақтарында көрсетілген негіздер бойынша өтінішхатты кері қайтару туралы қаулы шығарады.

2. Судьяның өтінішхатты алдын ала қарау нәтижелері бойынша шығаратын қаулысында:

1) шығарылған датасы мен орны;

2) өтінішхатты қараған судьяның тегі мен аты-жөні;

3) дау туғызған сот актісі көрсетіле отырып, қаулы шығарылған іс;

4) өтінішхатты берген адамның тегі, аты, әкесінің аты (егер ол жеке басын куәландыратын құжатта көрсетілген болса);

5) өтінішхатта келтірілген дәлелдер;

6) қабылданған процестік шешімнің уәждері;

7) өтінішхатты қарау нәтижелері бойынша түйіндер көрсетілуге тиіс.

3. Сот актілерін қайта қарауға негіздер болған кезде қаулы, өтінішхат және оған қоса берілген құжаттар іспен бірге кассациялық сатыдағы сотқа алдын ала қаралған күнінен бастап бес тәуліктен кешіктірілмей беріледі.

4. Өтінішхатты алдын ала қараудың нәтижелері бойынша шығарылған қаулының көшірмесі өтінішхатты берген адамға жіберіледі. Өтінішхат кері қайтарылған жағдайда оған қоса берілген құжаттар кері қайтарылуға жатады.

5. Өтінішхатты алдын ала қарау нәтижелері бойынша шығарылған қаулы шағым жасалуға жатпайды; бірақ ол нақ сол адамның немесе осы Кодекстің 486-бабында көрсетілген басқа адамдардың, бірақ басқа негіздер бойынша қайтадан өтінішхат беруіне кедергі болмайды.

492-бап. Кассациялық сатыдағы сот отырысын тағайындау

1. Кассациялық сатыдағы сот судьяның қаулысы, Қазақстан Республикасы Жоғарғы Соты Төрағасының ұсынуы, Қазақстан Республикасы Бас Прокурорының наразылығы бар істі алғаннан кейін үш тәулік ішінде тараптарға көрсетілген құжаттардың көшірмелерін, сот отырысы өткізілетін датаны, уақытты, орынды көрсете отырып не олардың электрондық көшірмелерімен Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының интернет-ресурсы арқылы танысу мүмкіндігі туралы

хабардар ете отырып, істің кассациялық сатыда қаралуы туралы хабарлама жібереді.

2. Қазақстан Республикасы Жоғарғы Соты алқасының судьясы өтінішхатты сотта қарауға дайындау кезінде тиісті маманнан қаралып отырған қылмыстық іс бойынша қолданылған заңдардың нормаларына қатысты ғылыми қорытынды сұратуға және қажет болған кезде оны сот отырысына шақыртуға құқылы.

3. Іс кассациялық сатыдағы сотқа берілген күнінен не ұсыну, наразылық келіп түскен күннен бастап отыз тәулік ішінде қаралуға тиіс. Бұл мерзім істің күрделі немесе көлемі үлкен болуына байланысты, сондай-ақ басқа да дәлелді себептер болған кезде кассациялық сатыдағы соттың қаулысымен, бірақ әрбір ретте бір айдан аспайтын мерзімге ұзартылуы мүмкін.

493-бап. Соттың үкімін, қаулысын орындауды тоқтата тұру

Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының Төрағасы, Қазақстан Республикасының Бас Прокуроры кассациялық тәртіппен тексеру үшін істі талап етіп алдырумен бір мезгілде сот үкімінің, қаулысының орындалуын үш айдан аспайтын мерзімге тоқтата тұруға құқылы.»;

43) 494-бапта:

тақырыбы, бірінші, бесінші және жетінші бөліктер мынадай редакцияда жазылсын:

«494-бап. Істі кассациялық сатыда қараудың тәртібі, кассациялық сатыдағы соттың шешімдері

1. Кассациялық сатыдағы сот отырысы төрағалық етушінің қандай сот шешімі және кімнің өтінішхаты, ұсынуы, наразылығы бойынша қайта қаралып жатқанын, сот құрамына кімдердің кіретінін және сот отырысы залында процеске қатысушылардың қайсысы қатысып отырғанын хабарлауымен ашылады. Өтінішхатты берген, істі қараудың уақыты мен орны туралы тиісінше хабардар етілген адамның болмауы сот отырысын жалғастыру мүмкіндігін жоққа шығармайды. Жекеше айыптау істерін қоспағанда, прокурордың кассациялық сатыдағы сот отырысына қатысуы міндетті. Тиісінше хабардар етілген тараптар келмеген не олардан тиісті арыз келіп түскен жағдайда, іс олардың қатысуынсыз қаралуы мүмкін. Осы Кодекстің 495-бабында көзделген жағдайларда қорғаушының қатысуы міндетті.»;

«5. Кассациялық сатыдағы сотқа қатысатын прокурор қаралып жатқан кассациялық өтінішхаттар бойынша пікірін айтады, наразылықта көрсетілген дәлелдерді баяндайды, іс бойынша жасалған сот актілерінің заңдылығы туралы қорытынды береді.»;

«7. Істі кассациялық тәртіппен қараудың нәтижесінде сот осы Кодекстің 389-бабының талаптарын сақтай отырып, кеңесу бөлмесінде

мынадай шешімдердің бірін қабылдайды:

1) бірінші, апелляциялық сатылардағы соттың үкімін, қаулысын, кассациялық сатыдағы соттың қаулысын өзгеріссіз, ал оларды қайта қарау туралы өтінішхатты, ұсынуды, наразылықты қанағаттандырусыз қалдырады;

2) бірінші, апелляциялық сатылардағы соттың үкімін, қаулысын, кассациялық сатының қаулысын өзгертеді;

3) үкімнің және одан кейінгі барлық қаулылардың күшін жояды және істі тоқтатады;

4) егер іс бірінші сатыда алқабилердің қатысуымен қаралған болса, сондай-ақ осы Кодекстің 436-бабы үшінші бөлігінің 2), 5) және 9) тармақтарында көзделген процестік құқық нормаларын бұзушылықтар анықталған жағдайда үкімнің және одан кейінгі барлық қаулылардың күшін жояды және істі апелляциялық сатыдағы сотқа немесе бірінші сатыдағы сотқа жаңадан сот қарауына жібереді;

5) соттың үкімін өзгертіп немесе оны өзгеріссіз қалдыра отырып, апелляциялық және кассациялық тәртіппен шығарылған қаулылардың күшін жояды.

Егер тиісті соттың іс жүргізуіне қабылдаған іс бойынша сот талқылауы басталып кеткен болса, істі жаңадан сот қарауына жіберу туралы қаулының күшін жоюға болмайды.»;

сегізінші бөлік алып тасталсын;

оныншы, он бірінші, он бесінші, он жетінші, он сегізінші және он тоғызыншы бөліктер мынадай редакцияда жазылсын:

«10. Бірінші, апелляциялық және кассациялық сатылардағы соттардың сот актілері, егер солар арқылы бірінші сатыдағы сот заңсыз және негізсіз шешім қабылдаған не жоғары тұрған сот іс бойынша осының алдындағы қаулылардың немесе үкімнің күшін заңсыз және негізсіз жойған немесе оларды өзгерткен деп танылса, не егер істі жоғары тұрған сотта қарау кезінде заңды елеулі түрде бұзуға жол беріліп, ол қабылданатын шешімнің дұрыстығына ықпал етсе немесе ықпал етуі мүмкін болса, олардың күші жойылуға немесе олар өзгертілуге жатады.

11. Егер істі апелляциялық, кассациялық сатыларда қарау кезінде істі заңсыз тоқтатуға немесе сотталған адамның жазасын жеңілдетуге жол берілген болса, Қазақстан Республикасының Жоғарғы Соты апелляциялық, кассациялық қаулының күшін жоюға және бірінші сатыдағы соттың үкімін өзгертіп немесе өзгертпей, күшінде қалдыруға құқылы.»;

«15. Облыстық сот төрағасының осы Кодекстің 446-бабының үшінші бөлігінде көзделген жағдайда енгізілген ұсынуын қарау қорытындысы бойынша кассациялық саты апелляциялық алқаның екінші бір қаулысын қалдыра отырып, қаулыларының бірінің күшін жояды

не екі қаулының да күшін жояды және істі жаңадан апелляциялық қарауға жібереді.»;

«17. Істі мәні бойынша қарау кассациялық алқа судьясының ұсынудың мән-жайлары мен негіздері туралы баяндамасынан не прокурордың наразылықтың мән-жайлары мен негіздері туралы баяндамасынан басталады. Істі одан әрі қарау осы бапта көзделген қағидалар бойынша жүзеге асырылады.

18. Қазақстан Республикасы Жоғарғы Соты Төрағасының ұсынуы немесе Қазақстан Республикасы Бас Прокурорының наразылығы бойынша кассациялық саты қылмыстық істе бар және тараптар қосымша түрде ұсынған материалдар бойынша істің нақты мән-жайларын анықтаудың және қылмыстық заңды қолданудың дұрыстығын, іс бойынша іс жүргізуді жүзеге асырған кезде қылмыстық-процестік заң нормаларының сақталуын, бірінші, апелляциялық, кассациялық сатылардағы сот үкімінің немесе қаулысының заңдылығы мен негізділігін толық көлемде тексереді.

19. Кассациялық саты қарау қорытындысы бойынша осы баптың жетінші бөлігінде көрсетілген шешімдердің бірін қаулы нысанында қабылдайды. Қаулы осы Кодекстің 496-бабында көзделген талаптарға сәйкес келуге тиіс.»;

44) 495 және 496-баптар мынадай редакцияда жазылсын:

«495-бап. Қорғаушының кассациялық сатыдағы сотқа міндетті түрде қатысуының негіздері

. Осы Кодекстің 67-бабының бірінші бөлігінде көзделген жағдайларда қорғаушының кассациялық сатыдағы сот отырысына қатысуы міндетті.

Мұндай жағдайларда қорғаушыны шақыруға, тағайындауға, алмастыруға, оның еңбегіне ақы төлеуге байланысты мәселелер осы Кодекстің 68-бабында белгіленген тәртіппен шешіледі.

496-бап. Кассациялық сатыдағы сот қаулысының мазмұны

Кассациялық сатыдағы соттың қаулысы осы Кодексте апелляциялық қаулы үшін белгіленген талаптарға сәйкес келуге тиіс. Кассациялық сатыдағы соттың қаулысына төрағалық етуші және соттың құрамына кіретін барлық судьялар қол қояды.»;

45) 497-баптың бірінші және екінші бөліктері мынадай редакцияда жазылсын:

«1. Сот үкімінің немесе қаулысының күші кассациялық тәртіппен жойылғаннан кейін іс жалпы тәртіппен қаралуға жатады. Кассациялық сатыдағы соттың нұсқаулары істі төмен тұрған сатыдағы сот қайта қараған кезде міндетті болады.

2. Істі бірінші, апелляциялық сатылардағы сот қараған кезде жазаны күшейтуге немесе неғұрлым ауыр қылмыстық құқық бұзушылық туралы заңды қолдануға, егер бастапқы үкімнің немесе қаулының күші жазаның

жеңілдігіне қарай немесе неғұрлым ауыр қылмыстық құқық бұзушылық туралы заңды қолдану қажеттігіне байланысты кассациялық тәртіппен жойылған болса ғана жол беріледі. Апелляциялық сатыдағы сот істі жаңадан талқылау кезінде шығарған үкімге жалпы тәртіппен шағым жасалуы және наразылық білдірілуі мүмкін.»;

46) 498-бап мынадай редакцияда жазылсын:

«498-бап. Істі жаңадан қарау кезінде шығарған сот үкімін және қаулысын қайта қарау туралы өтінішхат, наразылық келтіру

Алдыңғы үкімнің немесе қаулының күші жойылуына байланысты шығарылған жаңа үкімді немесе қаулыны кассациялық тәртіппен қайта қарау туралы өтінішхат, наразылық соттың бірінші үкімінің немесе қаулысының күшін жою уәждеріне қарамастан, жалпы негіздерде берілуі мүмкін.»;

47) 504-баптың бірінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«1. Іс бойынша іс жүргізуді жаңадан ашылған мән-жайлар бойынша қайта бастау туралы өтінішхаттарды бірінші сатыдағы соттың үкім, қаулы шығарған судьясы жеке-дара қарайды. Егер іс бойынша апелляциялық, кассациялық сатылардағы соттар қаулы шығарған болса, сот шешімдерін қайта қарау:

1) апелляциялық сатыда – егер істі апелляциялық саты жеке-дара қараған болса – жеке-дара, ал егер іс алқалы түрде қаралса – алқалы түрде;

2) кассациялық сатыда алқалы түрде жүзеге асырылады.»;

48) 505-баптың бесінші бөлігіндегі «, кассациялық» деген сөз алып тасталсын;

49) 507-баптың бірінші бөлігіндегі «, кассациялық» деген сөз алып тасталсын;

50) 529-баптың тоғызыншы бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«9. Қылмыстық теріс қылық туралы іс бойынша соттың шешіміне осы Кодексте көзделген тәртіппен және мерзімдерде жалпы негіздерде шағым, наразылық жасауға болады.»;

51) 627-баптың төртінші бөлігінің үшінші абзацы мынадай редакцияда жазылсын:

«Келісімдік іс жүргізуде қаралған іс бойынша соттың үкіміне осы Кодексте көзделген тәртіппен және мерзімдерде жалпы негіздерде шағым, наразылық жасауға болады.»;

52) 631-баптың бірінші және екінші бөліктері мынадай редакцияда жазылсын:

«1. Сот Қазақстан Республикасы Қылмыстық кодексінің 170 (төртінші бөлігінде), 175, 177, 178, 184, 255 (төртінші бөлігінде), 263 (бесінші бөлігінде), 286 (төртінші бөлігінде), 297 (төртінші бөлігінде), 298 (төртінші бөлігінде), 299 (төртінші бөлігінде)-баптарында көзделген

қылмыстар, сондай-ақ төтенше жағдайларда және жаппай тәртіпсіздіктер барысында жасалған адам өлтіру туралы, соғыс уақытында немесе ұрыс жағдайында жасалған әскери қылмыстар туралы істерді қоспағанда, жасалғаны үшін қылмыстық заңда өлім жазасы немесе өмір бойына бас бостандығынан айыру көзделген қылмыстар туралы, сондай-ақ 125 (үшінші бөлігінде), 128 (төртінші бөлігінде), 132 (бесінші бөлігінде), 135 (төртінші бөлігінде) көзделген қылмыстар туралы істерді алқабилердің қатысуымен қарайды.

2. Егер адам Қазақстан Республикасы Қылмыстық кодексінің бірнеше бабында көзделген қылмыстар жасады деп айыпталса, егер қылмыстардың осындай жиынтығына, Қазақстан Республикасы Қылмыстық кодексінің 170 (төртінші бөлігінде), 175, 177, 178, 184, 255 (төртінші бөлігінде), 263 (бесінші бөлігінде), 286 (төртінші бөлігінде), 297 (төртінші бөлігінде), 298 (төртінші бөлігінде), 299 (төртінші бөлігінде) – баптарында көзделген қылмыстар, сондай-ақ төтенше жағдайларда және жаппай тәртіпсіздіктер барысында жасалған адам өлтіру туралы, соғыс уақытында немесе ұрыс жағдайында жасалған әскери қылмыстар туралы істерді қоспағанда, жасалғаны үшін қылмыстық заңда өлім жазасы немесе өмір бойына бас бостандығынан айыру көзделген қылмыстардың ең болмағанда біреуі кірсе, сондай-ақ 125 (үшінші бөлігінде), 128 (төртінші бөлігінде), 132 (бесінші бөлігінде), 135 (төртінші бөлігінде) көзделген қылмыстар туралы істерді айыпталушының өз ісін сотқа алқабилердің қатысуымен қаратуға құқығы бар.»;

53) 656-бапта:

мынадай мазмұндағы 1-1-бөлікпен толықтырылсын:

«1-1. Төрағалық етуші айыптаудың мазмұнын келтіреді; қылмыстық заңның мазмұнын хабарлайды; мемлекеттік айыптаушы мен қорғаушының ұстанымдарын баяндайды; бюллетеньдерді толтыру тәртібін, сондай-ақ жазалауды тағайындауға арналған дауыс беру тәртібін түсіндіреді.»;

үшінші, төртінші, бесінші және он үшінші бөліктер мынадай редакцияда жазылсын:

«3. Негізгі және қосымша сұрақтар бойынша дауыс беру жасырын және жазбаша жүргізіледі. Судья мен алқабилердің дауыс беру кезінде қалыс қалуға құқығы жоқ. Судья мен алқабилердің дауыстары тең.

4. Судья мен алқабилер сотталушылардың саны бойынша және олар жауап беруге тиіс сұрақтардың саны бойынша соттың мөртабаны басылған, дауыс беруге арналған таза бюллетеньді алады, олардың әрқайсысында мынадай: «Өзімнің абыройым, ар-ожданым бойынша және ішкі нанымым бойынша менің түйінім...» деген сөздер болады. Олардың әрқайсысы дауыс беру құпиясын қамтамасыз ете отырып, сұрақ парағында қойылған және шешілуге жататын әрбір сұраққа

бюллетеньге жауап жазады. Жауап міндетті түрде жауаптың мәнін ашатын («ия, дәлелденді», «жоқ, дәлелденген жоқ», «ия, кінәлі», «жоқ, кінәсіз») түсіндірме сөзі немесе сөз тіркестері болатын мақұлдаған «ия» немесе құптамаған «жоқ» дегенді білдіруге тиіс. Судья мен алқабилер өз бюллетеньдерін дауыс беруге арналған жәшікке салады.

5. Қойылған сұрақтардың ішінен біріншісі бойынша дауыс беру аяқталғаннан кейін төрағалық етуші алқабилердің қатысуымен жәшікті ашады және әрбір бюллетеньдегі дауыстарды санайды, дауыстарды санау нәтижесін сұрақ парағында көрсетілген негізгі үш сұрақтың біріншісінің тұсына дереу жазады.

Алқабилер мен судьялар сұрақ парағында қойылған сұрақтардың әрқайсысы бойынша негізгі, одан кейін қосымша сұрақтарға сол тәртіппен рет-ретімен дауыс береді.»;

«13. Өмір бойы бас бостандығынан айыру мен айрықша жазалау шарасы – өлім жазасы судья мен алқабилердің бірауызды шешімі болған кезде ғана тағайындалуы мүмкін.»;

54) 662-баптың бесінші бөлігі алып тасталсын;

55) 664-бап алып тасталсын;

56) 665 және 666-баптар мынадай редакцияда жазылсын:

«665-бап. Алқабилер қатысатын соттың заңды күшіне енген үкімдері мен қаулыларын кассациялық тәртіппен қайта қарау

Алқабилердің қатысуымен қаралған істер бойынша шығарылған үкімдерді, қаулыларды кассациялық тәртіппен қайта қарауды Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының алқасы осы Кодекстің 485-бабы бірінші бөлігінің 1) тармағында және екінші бөлігінде көзделген негіздер бойынша не жаза тағайындалған кезде Қазақстан Республикасы Қылмыстық кодексінің Жалпы және Ерекше бөліктері нормаларының дұрыс қолданылмағанына байланысты жүзеге асырады.

666-бап. Алқабилер қатысатын соттың заңды күшіне енген үкімін, қаулысын кассациялық тәртіппен қайта қарау кезінде сотталған адамның жағдайын нашарлатуға жол бермеу

Соттың айыптау үкімін, сондай-ақ қаулысын жазаның жеңілдігіне орай неғұрлым ауыр қылмыс туралы қылмыстық заңды қолдану қажеттігіне байланысты немесе сотталған адамның жағдайын нашарлатуға әкеп соғатын өзге де негіздер бойынша кассациялық тәртіппен қайта қарауға, сондай-ақ соттың ақтау үкімін не қылмыстық істі тоқтату туралы қаулысын қайта қарауға жол берілмейді.»;

57) 673-бапта:

тоғызыншы бөлік мынадай редакцияда жазылсын:

«9. Осы Кодекс қолданысқа енгізілген күні айыптау қорытындысымен, айыптау хаттамасымен, сотқа дейінгі жеңілдетілген іс жүргізу хаттамасымен, сондай-ақ медициналық сипаттағы мәжбүрлеу шараларын қолдану үшін сотқа жіберілмеген қылмыстық істер осы Кодекстің ережелеріне сәйкес тергеледі, сотқа жіберіледі және оларды бірінші, апелляциялық және кассациялық сатылардағы соттар осы Кодекстің ережелеріне сәйкес қарайды.»;

мынадай мазмұндағы он алтыншы бөлікпен толықтырылысын:

«16. 2016 жылғы 1 қаңтарға дейін шығарылған сот актілеріне осы Кодексте белгіленген тәртіппен шағым жасалуы не наразылық білдірілуі мүмкін.

Осы Кодекстің 484-бабының екінші бөлігінде көзделген істер бойынша 2016 жылғы 1 қаңтарға дейін шығарылған сот актілеріне 2016 жылғы 1 шілдеге дейін Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының кассациялық сатысына шағым жасалуы, наразылық білдірілуі мүмкін.».

9. 2014 жылғы 5 шілдедегі Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексіне (Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы, 2014 ж., № 18-I, 18-II, 92-құжат; № 21, 122-құжат; № 23, 143-құжат; № 24, 145, 146-құжаттар; 2015 ж., № 1, 2-құжат; № 2, 6-құжат; № 7, 33-құжат; № 8, 44, 45-құжаттар; № 9, 46-құжат; № 10, 50-құжат; № 11, 52-құжат; № 14, 71-құжат; № 15, 78-құжат; № 16, 79-құжат):

1) мазмұнында:

мынадай мазмұндағы 820-1-баптың тақырыбымен толықтырылсын:

«820-1-бап. Сот отырысын аудио-, бейнежазба құралдарымен түсіріп алу»;

45 және 46-тараулардың тақырыптары мынадай редакцияда жазылсын:

«45-тарау. Әкімшілік құқық бұзушылық туралы істер бойынша заңды күшіне енбеген қаулыларды қайта қарау»;

«46-тарау. Соттардың заңды күшіне енген қаулыларын қайта қарау»;

847 және 849-баптардың тақырыптары алып тасталсын;

851-баптың тақырыбы мынадай редакцияда жазылсын:

«851-бап. Заңды күшіне енген қаулыларға шағымдарды, наразылықтарды қарау нәтижелері бойынша оларды қайта қараудың кассациялық тәртібі».

2) 54-баптың бірінші бөлігінің бірінші абзацындағы «442» деген цифрлар «442 (үшінші бөлігінде)» деген сөздермен ауыстырылсын;

3) 683-баптың бесінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«5. Кәмелетке толмағандар немесе өзінің дене бітімі немесе

психикалық жағдайы бойынша құқықтарын өз бетінше жүзеге асыру мүмкіндігінен айырылғандар болып табылатын: әкімшілік құқық бұзушылық туралы іс бойынша өзіне қатысты іс жүргізіліп жатқан адамның немесе жәбірленушінің заңды өкілінің жазбаша арызы бойынша не электрондық цифрлық қолтаңбамен куәландырылған электрондық құжат нысанындағы арызы бойынша іс мамандандырылған аудандық және оған теңестірілген әкімшілік соттарда, мұндай болмаған кезде – жалпы юрисдикциядағы соттарда қаралуы мүмкін.»;

4) 684-баптың екінші бөлігінің 1) тармақшасындағы «442» деген цифрлар «442 (үшінші бөлігінде)» деген сөздермен ауыстырылсын;

5) 685-бапта:

бірінші бөлік «441,» деген цифрлардан кейін «442 (бірінші және екінші бөліктерінде),» деген сөздермен толықтырылсын;

екінші бөлікте:

4) тармақша «441,» деген цифрлардан кейін «442 (бірінші және екінші бөліктерінде),» деген сөздермен толықтырылсын;

7) тармақша «440 (екінші және үшінші бөліктерінде),» деген сөздерден кейін «442 (бірінші және екінші бөліктерінде),» деген сөздермен толықтырылсын.

б) 740-баптың екінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«2. Өтінішхат жазбаша түрде не электрондық цифрлық қолтаңбамен куәландырылған электрондық құжат нысанында мәлімделеді және дереу қаралуға жатады. Өтінішхатты дереу қарау мүмкін болмаған жағдайларда, мәлімделген кезден бастап үш тәуліктен кешіктірілмей бұл бойынша шешім қабылдануға тиіс.»;

7) 743-бап мынадай мазмұндағы 5-1-бөлікпен толықтырылсын:

«5-1. Өзіне қатысты іс қозғалған адамға, сондай-ақ іс бойынша іс жүргізудің өзге де қатысушыларына ұялы байланыстың абоненттік нөмірі бойынша мәтіндік хабарлама арқылы сотқа келу туралы хабардар етуді алуға келісімі туралы талон беріледі, шығыстар олардың өз есебінен төленеді.

Талонның үзілетін бөлігі әкімшілік құқық бұзушылық туралы хаттаманың көшірмесімен бірге беріледі.»;

8) 771-баптың екінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«2. Арыз әкімшілік құқық бұзушылық туралы істі қарап жатқан сотқа, органға (лауазымды адамға) жазбаша түрде не электрондық цифрлық қолтаңбамен куәландырылған электрондық құжат нысанында беріледі.»;

9) 786-баптың төртінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«4. Жеткізу туралы хаттама жасалады не әкімшілік құқық бұзушылық немесе әкімшілік ұстап алу туралы хаттамаға тиісті жазба жазылады.

Адамды әкімшілік жауаптылыққа тарту үшін көзделген мерзімде оны жеткізуді жүзеге асыру мүмкін болмаған кезде, өтініш беруші органның (лауазымды адамның) атына жеткізудің жүргізілмеу себептері көрсетіліп, жазбаша түрде не электрондық цифрлық қолтаңбамен куәландырылған электрондық құжат нысанында хабарлама жіберіледі.»;

10) 803-баптың тоғызыншы бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«9. Әкімшілік құқық бұзушылық туралы хаттама осы Кодекстің 802-бабы бірінші бөлігінің 4) тармақшасында көзделген, сондай-ақ осы баптың бесінші және алтыншы бөліктерінде көзделген негіздер бойынша өзіне қатысты іс қозғалған тұлға болмаған кезде жасалған жағдайларда, өзіне қатысты іс қозғалған тұлғаға хабарлана отырып, ол жасалғаннан кейін екі тәулік ішінде тапсырыс хатпен пошта арқылы не электрондық цифрлық қолтаңбамен куәландырылған электрондық құжат нысанында жіберіледі. Өзіне қатысты іс қозғалған тұлғаның хаттаманы алған кезден бастап үш тәулік ішінде оны қайтармау фактісі оған қол қоюдан бас тарту деп танылады, бұл жөнінде хаттама көшірмесінде тиісті жазба жасалады.»;

11) 804-баптың бірінші бөлігінің 1) тармақшасындағы «442» деген цифрлар «442 (үшінші бөлігі)» деген сөздермен ауыстырылсын;

12) 808-бап мынадай мазмұндағы үшінші абзацпен толықтырылсын:

«Әкімшілік құқық бұзушылық туралы хаттама (прокурордың қаулысы) судьяға, әкімшілік құқық бұзушылық туралы істі қарауға уәкілеттік берілген органға (лауазымды адамға) жазбаша түрде не электрондық цифрлық қолтаңбамен куәландырылған электрондық құжат нысанында жіберілуі мүмкін.»;

13) мынадай мазмұндағы 820-1-баппен толықтырылсын:

«820-1-бап. Сот отырысын аудио-, бейнежазба құралдарымен түсіріп алу

1. Сот отырысы барысын түсіріп алу аудио-, бейнежазба құралдарының көмегімен жүзеге асырылады. Сот отырысын аудио-, бейнежазба құралдарымен түсіріп алуды сот отырысының хатшысы жүзеге асырады.

Жабдықтардың техникалық ақауы болған, жабдықтар болмаған немесе техникалық себептерге байланысты оны қолдану мүмкін болмаған жағдайларда сот отырысын аудио-, бейнежазба құралдарының көмегімен тіркеу жүзеге асырылмайды. Аудио-, бейнежазба құралдарын пайдаланудың мүмкін болмауы сот отырысын жалғастыруды жоққа шығармайды.

Аудио-, бейнежазба құралдарын пайдалану мүмкін болмаған жағдайда сот отырысының хатшысы сот отырысының хаттамасында

аудио-, бейнежазба құралдарын пайдаланбау себептерін міндетті түрде көрсете отырып бұл туралы сотқа баяндайды.

2. Істі талқылауды аудио-, бейнежазба құралдарын пайдалана отырып, түсіріп алған жағдайда сот отырысының хатшысы жазбаша түрде қысқаша хаттама жасайды.

Сот отырысының қысқаша хаттамасында:

1) отырыстың орны мен датасы, оның басталу мен аяқталу уақыты;
2) іс қаралып жатқан тұлға туралы мәлімет: жеке тұлғалар үшін – тегі, аты, әкесінің аты (ол болған кезде), туған датасы, тұрғылықты жері, жеке басын куәландыратын құжаттың атауы мен деректемелері, сәйкестендіру нөмірі, тұрғылықты жері бойынша тіркелуі туралы мәлімет, жұмыс орны; заңды тұлғалар үшін – атауы, ұйымдық-құқықтық нысаны, орналасқан жері, заңды тұлға ретінде мемлекеттік тіркеу нөмірі мен датасы, сәйкестендіру нөмірі мен банктік деректемелері;

3) судья, сот отырысы хатшысының лауазымдары, тектері, аты-жөндері;

4) соттың аудио-, бейнежазба құралдарын қолдануы туралы мәліметтер;

5) аудио-, бейнежазба бар файлдың атауы;

6) істі қарауға қатысушы тұлғалардың келуі туралы, қатыспаған тұлғаларды белгіленген тәртіппен хабардар ету туралы мәліметтер;

7) сот отырысы барысында шығарылған қаулыға сілтеме, әкімшілік құқық бұзушылық туралы іс бойынша сот шешімі, оған шағым жасау мерзімі мен тәртібін түсіндіру;

8) қаралған материалдар мен құжаттар;

9) аудио-, бейнежазбамен, сот отырысы хаттамасымен танысу және оларға ескертулер жасау мерзімін түсіндіру көрсетіледі.

Қысқаша хаттаманы судья мен сот отырысының хатшысы істі қараған күннен бастап үш тәуліктен кешіктірмей жасайды, қол қояды.

Аудио-, бейнежазбасы бар материалдық жеткізгіш пен сот отырысының қысқаша хаттамасы іс материалдарына қоса тіркеледі.

3. Судья әкімшілік құқық бұзушылық туралы іс бойынша іс жүргізіліп жатқан тұлғаның, сондай-ақ әкімшілік құқық бұзушылық туралы іс бойынша істің басқа қатысушыларының аудио-, бейнежазбамен, сот отырысының қысқаша хаттамасымен танысу және оған қол қойғаннан кейін үш тәулік ішінде сот отырысының аудио-, бейнежазбасының, қаулысының жасалуының толықтығы мен анықтығына қатысты өз ескертулерін беру мүмкіндігін қамтамасыз етуге міндетті.

4. Сот отырысының аудио-, бейнежазбасы мен сот отырысының қысқаша хаттамасына ескертулерді судья осы Кодекстің 820-бабының алтыншы және жетінші бөліктерінде белгіленген тәртіппен қарайды.

5. Сот отырыстарының аудио-, бейнежазбасы сот талқылауы барысын дәл түсіріп алу үшін, сондай-ақ азаматтық, қылмыстық сот ісін жүргізуде, әкімшілік құқық бұзушылық туралы істер бойынша іс жүргізуде не тәртіптік іс бойынша іс жүргізу шеңберінде сот ісін жүргізу мақсатында ғана пайдаланылады.

Сот отырысы барысын түсіріп алуды қамтамасыз ететін аудио-, бейнежазба құралдарын техникалық қолдану, аудио-, бейнежазбаны сақтау мен жою тәртібін, сондай-ақ аудио-, бейнежазбаға қолжетімділік тәртібін соттардың қызметін ұйымдастырушылық және материалдық-техникалық қамтамасыз етуді жүзеге асыратын орган осы Кодекстің талаптарын ескере отырып айқындайды.»;

14) 45-тараудың тақырыбы мынадай редакцияда жазылсын:

«45-тарау. Әкімшілік құқық бұзушылық туралы істер бойынша заңды күшіне енген қаулыларды қайта қарау»;

15) 832-баптың төртінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«4. Шағым, наразылық беру мерзімін өткізіп алу шағымды, наразылықты қарауға қабылдаудан бас тартуға негіз болып табылмайды. Істі дұрыс шешу үшін мерзімдері мен олардың мәнін сот шағымның, наразылықтың мазмұнына қарамастан тексереді.»;

16) 833-баптың бірінші бөлігінің бірінші абзацы мынадай редакцияда жазылсын:

«1. Шағым (наразылық) жазбаша түрде не электрондық цифрлық қолтаңбамен куәландырылған электрондық құжат нысанында беріледі және онда:»;

17) 835-баптың үшінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«3. Әкімшілік құқық бұзушылық туралы іс бойынша іс жүргізуге қатысушылардан өтінішхаттар түскен жағдайда не істің мән-жайларын қосымша анықтау қажет болған кезде, шағымның, наразылықтың қаралу мерзімін істі қарап жатқан жоғары тұрған сатыдағы сот ұзартуы, бірақ он тәуліктен аспайтын мерзімге ұзартуы мүмкін. Сот шағымды (наразылықты) қарау мерзімін азаматтық, қылмыстық немесе әкімшілік сот ісін жүргізуде қаралып жатқан басқа іс шешілгенге дейін оны қарау мүмкін болмаған кезде тоқтата тұруға міндетті. Мерзімді ұзарту туралы уәжді ұйғарым шығарылады.»;

18) 836-баптың екінші абзацындағы «немесе кассациялық сатыдағы» деген сөздер алып тасталсын;

19) 46-тараудың тақырыбы мынадай редакцияда жазылсын:

«46-тарау. Заңды күшіне енген сот қаулыларын қайта қарау»;

20) 847-бап алып тасталсын;

21) 848-бапта:

екінші, төртінші және бесінші бөліктер мынадай редакцияда жазылсын:

«2. Осы Кодекстің 851-бабында аталған тұлғалардың өтінішхаттары істерді талап етіп алдыруға себептер болып табылады.»;

«4. Іс талап етіліп алдырылған жағдайда кассациялық наразылық келтіру туралы өтінішхатты прокурор істің прокуратураға келіп түскен күнінен бастап отыз тәулік ішінде қарауға тиіс.

5. Қазақстан Республикасының Бас прокуратурасына берілетін кассациялық наразылық келтіру туралы өтінішхатта:

- 1) өтінішхат жолданған лауазымды адамның атауы;
- 2) өтінішхатты беруші адамның атауы; оның тұрғылықты жері немесе тұрған жері және іс бойынша процестік жағдай;
- 3) істі бірінші, апелляциялық сатыларда қараған соттарды және олар қабылдаған шешімдердің мазмұнын көрсету;
- 4) наразылық келтіру ұсынылып отырған сот қаулысын көрсету;
- 5) материалдық не процестік құқық нормаларын елеулі бұзушылықтың мәні неден көрінетінін және өтінішхатты беруші адам өтінішінің неден тұратынын көрсету қамтылуға тиіс.»;

мынадай мазмұндағы 7-1-бөлікпен толықтырылсын:

«7-1. Өтінішхат жазбаша түрде не электрондық цифрлық қолтаңбамен куәландырылған электрондық құжат нысанында берілуі мүмкін.»;

22) 849-бап алып тасталсын;

23) 850-баптағы «Осы Кодекстің 849-бабында көрсетілген,» деген сөздер алып тасталсын;

24) 851-бапта:

тақырыбы, бірінші және екінші бөліктері мынадай редакцияда жазылсын:

«851-бап. Заңды күшіне енген қаулыларға шағымдарды,
наразылықтарды қарау нәтижелері бойынша
қаулыларды қайта қараудың кассациялық тәртібі

1. Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының мамандандырылған сот алқасы кемінде үш судьяның құрамында Қазақстан Республикасы Бас Прокуроры мен оның орынбасарларының наразылығы бойынша әкімшілік құқық бұзушылық туралы кез келген іс бойынша заңды күшіне енген қаулының, сол сияқты қаулыға шағымды, наразылықты қарау нәтижелері бойынша қаулының заңдылығын және негізділігін тексеруге және қабылданған шешімді наразылық түскен күннен бастап отыз тәулік ішінде қайта қарауға құқылы.

Жоғарғы Соттың мамандандырылған сот алқасының қаулылары қабылданған кезден бастап заңды күшіне енеді.

2. Әкімшілік жауаптылыққа тартылған тұлғаның не өзіне қатысты әкімшілік іс жүргізу тоқтатылған тұлғаның жағдайын нашарлататын жағына қарай наразылық соттың қаулысы заңды күшіне енген күннен

бастап бір жыл ішінде берілуі мүмкін.»;

мынадай мазмұндағы төртінші бөлікпен толықтырылсын:

«4. Қазақстан Республикасының Бас прокуратурасына кассациялық наразылық келтіру туралы өтінішхатты беруге әкімшілік жауаптылыққа тартылған тұлғаның, жәбірленушінің, қорғаушылардың, заңды өкілдердің және аталған тұлғалар өкілдерінің, сондай-ақ өзінің орталық органдары арқылы іс бойынша іс жүргізуді жүзеге асырушы уәкілетті органдардың (лауазымды адамдардың) құқығы бар.»;

25) 855-баптың бірінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«1. Қаулыны жаңадан ашылған мән-жайлар бойынша қайта қарау туралы арыз жазбаша нысанда не электрондық цифрлық қолтаңбамен куәландырылған электрондық құжат нысанында беріледі. Арызға арыз беруші тұлға немесе оның уәкілетті өкілі қол қояды.»;

26) 919-бап мынадай редакцияда жазылсын:

«919-бап. Осы Кодексті қолдану тәртібі

1. Осы Кодекс қолданысқа енгізілгенге дейін әкімшілік құқық бұзушылық туралы істерді қарауға уәкілеттік берілген сот, органдар (лауазымды адамдар) шығарған және орындалмаған әкімшілік құқық бұзушылық туралы іс бойынша қаулылар, әкімшілік құқық бұзушылықтар туралы заң әкімшілік құқық бұзушылық үшін жауаптылықты жеңілдететін немесе күшін жоятын не әкімшілік құқық бұзушылық жасаған тұлғаның жағдайын өзгеше жолмен жақсартатын жағдайда заңның кері күшін белгілейтін осы Кодекстің 5-бабына оларды сәйкес келтіру мақсатында қайта қаралуға жатады. Бұрын шығарылған қаулыларды қайта қарауды өзіне қатысты қаулы шығарылған тұлғаның арызы бойынша қаулы шығарған сот судьясы, органның лауазымды адамы жүргізеді.

2. 2016 жылғы 1 қаңтарға дейін шығарылған сот актілеріне осы Кодексте белгіленген тәртіппен шағым жасалуы, наразылық келтірілуі мүмкін.».

10. «Қазақстан Республикасындағы банктер және банк қызметі туралы» 1995 жылғы 31 тамыздағы Қазақстан Республикасының Заңына (Қазақстан Республикасы Жоғарғы Кеңесінің Жаршысы, 1995 ж., № 15-16, 106-құжат; Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы, 1996 ж., № 2, 184-құжат; № 15, 281-құжат; № 19, 370-құжат; 1997 ж., № 5, 58-құжат; № 13-14, 205-құжат; № 22, 333-құжат; 1998 ж., № 11-12, 176-құжат; № 17-18, 224-құжат; 1999 ж., № 20, 727-құжат; 2000 ж., № 3-4, 66-құжат; № 22, 408-құжат; 2001 ж., № 8, 52-құжат; № 9, 86-құжат; 2002 ж., № 17, 155-құжат; 2003 ж., № 5, 31-құжат; № 10, 51-құжат; № 11, 56, 67-құжаттар; № 15, 138, 139-құжаттар; 2004 ж., № 11-12, 66-құжат; № 15, 86-құжат; № 16, 91-құжат; № 23, 140-құжат; 2005 ж., № 7-8,

24-құжат; № 14, 55, 58-құжаттар; № 23, 104-құжат; 2006 ж., № 3, 22-құжат; № 4, 24-құжат; № 8, 45-құжат; № 11, 55-құжат; № 16, 99-құжат; 2007 ж., № 2, 18-құжат; № 4, 28, 33-құжаттар; 2008 ж., № 17-18, 72-құжат; № 20, 88-құжат; № 23, 114-құжат; 2009 ж., № 2-3, 16, 18, 21-құжаттар; № 17, 81-құжат; № 19, 88-құжат; № 24, 134-құжат; 2010 ж., № 5, 23-құжат; № 7, 28-құжат; № 17-18, 111-құжат; 2011 ж., № 3, 32-құжат; № 5, 43-құжат; № 6, 50-құжат; № 12, 111-құжат; № 13, 116-құжат; № 14, 117-құжат; № 24, 196-құжат; 2012 ж., № 2, 15-құжат; № 8, 64-құжат; № 10, 77-құжат; № 13, 91-құжат; № 20, 121-құжат; № 21-22, 124-құжат; № 23-24, 125-құжат; 2013 ж., № 10-11, 56-құжат; № 15, 76-құжат; 2014 ж. № 1, 9-құжат; № 4-5, 24-құжат; № 6, 27-құжат; № 10, 52-құжат; № 11, 61-құжат; № 12, 82-құжат; № 19-I, 19-II, 94, 96-құжаттар; № 21, 122-құжат; № 22, 131-құжат; № 23, 143-құжат; 2015 ж., № 8, 45-құжат; № 13, 68-құжат; № 15, 78-құжат; № 16, 79-құжат):

50-баптың 4-тармағы мынадай мазмұндағы 1-2) тармақшамен толықтырылсын:

«1-2) төлемдер мен ақша аударымдарын жүргізу кезінде банктер тікелей жүзеге асыратын, төлемдерді бюджетке төлеуге, міндетті зейнетақы жарналарын, міндетті кәсіптік зейнетақы жарналарын мен әлеуметтік аударымдарды аударуға, мемлекеттік көрсетілетін қызметтерге ақы төлеуге байланысты осы төлемдер мен ақша аударымдары туралы «электрондық үкімет» төлем шлюзінің операторына, мемлекеттік органдарға және соттарға «электрондық үкімет» төлем шлюзі арқылы мәліметтер мен ақпарат беруі, сондай-ақ бюджетті атқару жөніндегі орталық уәкілетті орган жүзеге асыратын, қайтарылған төлемдер мен ақша аударымдары туралы мәліметтер беруі;».

11. «Прокуратура туралы» 1995 жылғы 21 желтоқсандағы Қазақстан Республикасының Заңына (Қазақстан Республикасы Жоғарғы Кеңесінің Жаршысы, 1995 ж., № 24, 156-құжат; Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы, 1997 ж., № 12, 184-құжат; 1998 ж., № 15, 208-құжат; 1999 ж., № 8, 247-құжат; № 21, 774-құжат; 2000 ж., № 3-4, 66-құжат; № 6, 142-құжат; 2001 ж., № 20, 257-құжат; 2002 ж., № 17, 155-құжат; 2003 ж., № 15, 139-құжат; 2004 ж., № 23, 142-құжат; 2007 ж., № 9, 67-құжат; № 10, 69-құжат; № 20, 152-құжат; 2008 ж., № 15-16, 63-құжат; № 23, 114-құжат; 2009 ж., № 18, 84-құжат; № 24, 121-құжат; 2010 ж., № 5, 23-құжат; № 7, 28-құжат; № 24, 151-құжат; 2011 ж., № 1, 3-құжат; № 16, 128-құжат; № 19, 145-құжат; 2012 ж., № 8, 64-құжат; № 13, 91-құжат; № 15, 97-құжат; 2014 ж., № 16, 90-құжат):

21-баптың 1-тармағының 2) тармақшасы алып тасталсын.

12. «Авторлық құқық және сабақтас құқықтар туралы» 1996 жылғы

10 маусымдағы Қазақстан Республикасының Заңына (Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы, 1996 ж., № 8-9, 237-құжат; 2004 ж., № 17, 100-құжат; 2005 ж., № 21-22, 87-құжат; 2007 ж., № 20, 152-құжат; 2009 ж., № 15-16, 75-құжат; 2012 ж., № 2, 13-құжат; № 3, 25-құжат; № 15, 97-құжат; № 21-22, 124-құжат; 2014 ж., № 19-I, 19-II, 96-құжат; 2015 ж., № 7, 34-құжат):

49-бап мынадай мазмұндағы 1-1-тармақпен толықтырылсын:

«1-1. Егер шартта өзгеше көзделмесе, құқықтары мен заңды мүдделері бұзылған авторлық құқық немесе сабақтас құқықтар субъектісі осы құқықтарды пайдаланушыға немесе басқа тұлғаға өтініш білдіргеннен кейін талап қою сотқа беріледі.»

13. «Нотариат туралы» 1997 жылғы 14 шілдедегі Қазақстан Республикасының Заңына (Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы, 1997 ж., № 13-14, 206-құжат; 1998 ж., № 22, 307-құжат; 2000 ж., № 3-4, 66-құжат; 2001 ж., № 15-16, 236-құжат; № 24, 338-құжат; 2003 ж., № 10, 48-құжат; № 12, 86-құжат; 2004 ж., № 23, 142-құжат; 2006 ж., № 11, 55-құжат; 2007 ж., № 2, 18-құжат; 2009 ж., № 8, 44-құжат; № 17, 81-құжат; № 19, 88-құжат; № 23, 100-құжат; 2010 ж., № 17-18, 111-құжат; 2011 ж., № 11, 102-құжат; № 21, 172-құжат; 2012 ж., № 8, 64-құжат; № 10, 77-құжат; № 12, 84-құжат; 2013 ж., № 1, 3-құжат; № 14, 72-құжат; 2014 ж., № 1, 4-құжат, № 10, 52-құжат; № 11, 61-құжат; № 14, 84-құжат; № 19-I, 19-II, 96-құжат; № 21, 122-құжат; № 23, 143-құжат; 2015 ж., № 16, 79-құжат):

1) 17-бап мынадай мазмұндағы 8) тармақшамен толықтырылсын:

«8) татуластыру рәсімдерін жүргізуге құқылы.»;

2) 30-1-баптың 1-тармағы мынадай мазмұндағы 22-1) тармақшамен толықтырылсын:

«22-1) атқарушылық жазба жасағаны үшін – 1 айлық есептік көрсеткіш;»;

3) 34-баптың 1-тармағы мынадай мазмұндағы 15-1) және 15-2) тармақшалармен толықтырылсын:

«15-1) атқарушылық жазбаларды жасайды;

15-2) дауды реттеу туралы келісімді куәландырады;»;

4) мынадай мазмұндағы 14-1-тараумен толықтырылсын:

«14-1-тарау. Атқарушылық жазбаларды жасау

92-1-бап. Борышкерден ақшаны өндіріп алу немесе өзге де жылжымалы мүлікті талап ету

1. Борышкерден ақшаны өндіріп алу немесе өзге де жылжымалы мүлікті талап ету үшін нотариус берешекті белгілейтін құжатта атқарушылық жазбаларды жасайды.

2. Атқарушылық жазбалар негізінде берешекті өндіріп алу даусыз тәртіппен жүргізілетін талаптар тізбесі Қазақстан Республикасы Азаматтық процестік кодексінің 135-бабының 1), 2), 3), 4), 10), 11) және 17) тармақшаларында белгіленеді.

92-2-бап. Атқарушылық жазбаны жасау шарттары

1. Атқарушылық жазба:

1) егер ұсынылған құжаттар берешектің немесе борышкердің өндіріп алушы алдындағы өзге де жауапкершілігінің даусыз екенін растаса;

2) егер талап қою (арыз) құқығы туындаған күннен бастап үш жылдан аспайтын уақыт өтсе, жасалады.

2. Егер атқарушылық жазба берілетін талап үшін Қазақстан Республикасының заңнамасында өзге ескіру мерзімі белгіленсе, атқарушылық жазба осы мерзім шегінде беріледі.

92-3-бап. Атқарушылық жазбаның мазмұны

Атқарушылық жазбада:

1) атқарушылық жазбаны жасаған нотариустың тегі және аты-жөні, лауазымы;

2) өндіріп алушының атауы, оның туған датасы, тұрғылықты жері немесе орналасқан жері, жеке сәйкестендіру нөмірі, заңды тұлғаның деректемелері, бизнес-сәйкестендіру нөмірі;

3) борышкердің атауы, оның туған датасы, тұрғылықты жері немесе орналасқан жері, жеке сәйкестендіру нөмірі (егер ол арыз берушіге белгілі болса), заңды тұлғаның деректемелері, бизнес-сәйкестендіру нөмірі;

4) өндіріп алу жүргізіліп отырған мерзімнің көрсетілуі;

5) өндіріп алынуға жататын соманың немесе талап етілуге жататын нәрселердің, оның ішінде, егер өсімпұлдар, пайыздар тиесілі болса, олардың көрсетілуі;

6) өндіріп алушы төлеген немесе борышкерден өндіріп алуға жататын мемлекеттік баж сомасының немесе жекеше нотариустың нотариаттық әрекеттеріне төленген соманың көрсетілуі;

7) атқарушылық жазба жасалған дата (жыл, ай, күн);

8) атқарушылық жазбаның тізілімде тіркелген нөмірі;

9) атқарушылық жазбаны жасаған нотариустың қолтаңбасы мен мөрінің бедері қамтылуға тиіс.

92-4-бап. Атқарушылық жазба бойынша өндіріп алу тәртібі

Атқарушылық жазба бойынша өндіріп алу Қазақстан Республикасының атқарушылық іс жүргізу туралы заңнамасында белгіленген тәртіппен жүргізіледі.

92-5-бап. Атқарушылық жазбаны ұсыну мерзімдері

1. Атқарушылық жазба, егер заңнамада өзге мерзімдер белгіленбесе, ол жасалған күннен бастап үш жыл ішінде мәжбүрлеп орындатуға ұсынылуы мүмкін.

2. Атқарушылық жазбаны ұсыну үшін өткізіп алған мерзімді қалпына келтіру Қазақстан Республикасының азаматтық процестік заңнамасына сәйкес жүргізіледі.

92-6-бап. Борышкерге атқарушылық жазбаның көшірмелерін жіберу

1. Атқарушылық жазбаны жасағаннан кейін нотариус келесі жұмыс күнінен кешіктірмей табыс ету туралы хабарламамен бірге борышкерге оның көшірмесін жібереді.

2. Борышкер атқарушылық жазбаның көшірмесін алған күннен бастап он жұмыс күні ішінде атқарушылық жазбаны жасаған нотариусқа мәлімделген талапқа қарсылықтарын хабарламамен бірге жазбаша түрде жіберуге құқылы.

92-7-бап. Атқарушылық жазбаны өндіріп алушыға беру

1. Атқарушылық жазбаның көшірмесін борышкерге тапсыру туралы хабарлама келіп түскен кезде және егер белгіленген мерзімде борышкерден нотариусқа қарсылық келіп түспесе, нотариус өндіріп алушыға орындауға беру үшін атқарушылық жазбаны береді.

2. Өндіріп алушыға берілген атқарушылық жазбаның көшірмесі нотариус жүргізетін істе қалады.

92-8-бап. Атқарушылық жазбаның күшін жою және оған дау айту

Нотариус атқарушылық жазбаның күшін жою туралы қаулыны қарсылық келіп түскен күннен бастап үш жұмыс күнінен кешіктірмей шығарады.

Атқарушылық жазбаның күшін жою туралы қаулының көшірмелері ол шығарылған күннен кейін келесі жұмыс күнінен кешіктірмей өндіріп алушыға және борышкерге жіберіледі.

Егер жасалған атқарушылық жазбаның күші нотариустың қаулысымен борышкердің қарсылығы бойынша жойылмаса, атқарушылық жазбаға дау айту сот тәртібімен жүзеге асырылады.».

14. «Адвокаттық қызмет туралы» 1997 жылғы 5 желтоқсандағы Қазақстан Республикасының Заңына (Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы, 1997 ж., № 22, 328-құжат; 2001 ж., № 15-16, 236-құжат; 2003 ж., № 11, 65-құжат; 2004 ж., № 23, 142-құжат; 2007 ж.,

№ 2, 18-құжат; № 9, 67-құжат; № 10, 69-құжат; 2009 ж., № 8, 44-құжат; № 19, 88-құжат; № 24, 130-құжат; 2010 ж., № 5, 23-құжат; 2011 ж., № 23, 179-құжат; 2012 ж., № 4, 32-құжат; № 6, 44-құжат; № 10, 77-құжат; 2013 ж., № 14, 72, 74-құжаттар; № 15, 76-құжат; 2014 ж., № 10, 52-құжат; № 11, 61-құжат; № 16, 90-құжат; № 19-I, 19-II, 96-құжат; 2015 ж., № 16, 79-құжат):

1) 1-баптың 1-тармағы «жәрдемдесуге» деген сөзден кейін «, сондай-ақ дауды бейбіт жолмен реттеуге жәрдемдесуге» деген сөздермен толықтырылсын;

2) 4-баптың 1-тармағы мынадай мазмұндағы 9) тармақшамен толықтырылсын:

«9) татуластыру рәсімдерін жүргізеді.»;

3) 5-баптың тақырыбындағы, бірінші абзацындағы, 1-тармағының 4) тармақшасындағы, 3-тармағындағы «етуге» деген сөзден кейін «, сондай-ақ татуластыру рәсімдерін жүргізуге» деген сөздермен толықтырылсын;

4) 14-баптың 3-тармағы мынадай мазмұндағы 9-1) тармақшамен толықтырылсын:

«9-1) татуластыру рәсімдерін жүргізуге;».

15. «Селекциялық жетістіктерді қорғау туралы» 1999 жылғы 13 шілдедегі Қазақстан Республикасының Заңына (Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы, 1999 ж., № 19, 655-құжат; 2004 ж., № 17, 100-құжат; 2005 ж., № 21-22, 87-құжат; 2007 ж., № 5-6, 37-құжат; 2009 ж., № 24, 129-құжат; 2011 ж., № 1, 7-құжат; № 11, 102-құжат; 2012 ж., № 2, 13, 16-құжаттар; № 14, 95-құжат; 2014 ж., № 2, 10-құжат; № 19-I, 19-II, 96-құжат; 2015 ж., № 7, 34-құжат):

1) 22-1-бапта:

мынадай мазмұндағы 1-1-тармақпен толықтырылсын:

«1-1. Осы баптың 2-тармағында көрсетілген қарсылықтар бойынша дауларды сотқа дейін қарау міндетті болып табылады.»;

2-тармақтың төртінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«Қарсылық уәкілетті органға қазақ және орыс тілдерінде жазбапша арыз нысанында тікелей беріледі немесе пошта арқылы жіберіледі. Қарсылыққа қоса берілетін материалдар қазақ және орыс тілдерінде ұсынылады.»;

2) 23-бапта:

бірінші абзацтағы «Сортқа» деген сөз «1. Сортқа» деген сөзбен ауыстырылсын;

мынадай мазмұндағы 2-тармақпен толықтырылсын:

«2. Осы Заңның 22-1-бабының 2-тармағында көрсетілген уәкілетті органның шешімдеріне арыздар тиісті қарсылықтар апелляциялық кеңесте

қаралғаннан кейін сотқа беріледі.».

16. «Қазақстан Республикасының Патент Заңы» 1999 жылғы 16 шілдедегі Қазақстан Республикасының Заңына (Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы, 1999 ж., № 20, 718-құжат; 2004 ж., № 17, 100-құжат; 2005 ж., № 21-22, 87-құжат; 2007 ж., № 5-6, 37-құжат; 2009 ж., № 15-16, 75-құжат; 2011 ж., № 11, 102-құжат; 2012 ж., № 2, 13-құжат; № 14, 95-құжат; 2014 ж., № 19-I, 19-II, 96-құжат; 2015 ж., № 7, 34-құжат):

1) 32-бапта:

мынадай мазмұндағы 1-1-тармақпен толықтырылсын:

«1-1. Осы баптың 2-тармағында көрсетілген қарсылықтар бойынша дауларды сотқа дейін қарау міндетті болып табылады.»;

2-тармақтың төртінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«Қарсылық уәкілетті органға қазақ және орыс тілдерінде жазбаша арыз нысанында тікелей беріледі немесе пошта арқылы жіберіледі. Қарсылыққа қоса берілетін материалдар қазақ және орыс тілдерінде ұсынылады.»;

2) 33-бап мынадай мазмұндағы 1-1-тармақпен толықтырылсын:

«1-1. Осы Заңның 32-бабының 2-тармағында көрсетілген уәкілетті органның шешімдеріне арыздар тиісті қарсылықтар апелляциялық кеңесте қаралғаннан кейін сотқа беріледі.».

17. «Тауар таңбалары, қызмет көрсету таңбалары және тауар шығарылған жерлердің атаулары туралы» 1999 жылғы 26 шілдедегі Қазақстан Республикасының Заңына (Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы, 1999 ж., № 21, 776-құжат; 2004 ж., № 17, 100-құжат; 2005 ж., № 21-22, 87-құжат; 2007 ж., № 5-6, 37-құжат; 2011 ж., № 11, 102-құжат; 2012 ж., № 2, 13-құжат; № 14, 95-құжат; 2015 ж., № 7, 34-құжат):

1) 41-баптың 2-тармағының төртінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«Қарсылық уәкілетті органға қазақ және орыс тілдерінде жазбаша арыз нысанында тікелей беріледі немесе пошта арқылы жіберіледі. Қарсылыққа қоса берілетін материалдар қазақ және орыс тілдерінде ұсынылады.»;

2) 42-бап мынадай мазмұндағы 1-1-тармақпен толықтырылсын:

«1-1. Осы Заңның 41-бабының 2-тармағында көрсетілген уәкілетті органның шешімдеріне арыздар тиісті қарсылықтар апелляциялық кеңесте қаралғаннан кейін сотқа беріледі.».

18. «Инвестициялар туралы» 2003 жылғы 8 қаңтардағы Қазақстан

Республикасының Заңына (Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы, 2003 ж., № 1-2, 4-құжат; 2005 ж., № 9, 26-құжат; 2006 ж., № 3, 22-құжат; 2007 ж., № 4, 28-құжат; 2008 ж., № 15-16, 64-құжат; № 23, 114-құжат; 2009 ж., № 2-3, 18-құжат; 2010 ж., № 5, 23-құжат; 2012 ж., № 2, 11-құжат; № 6, 46-құжат; № 15, 97-құжат; № 21-22, 124-құжат; 2013 ж., № 15, 82-құжат; 2014 ж., № 11, 64-құжат; № 21, 122-құжат; № 23, 143-құжат):

1) 1-бапта:

5) тармақша «инвесторлар» деген сөзден кейін «, оның ішінде ірі инвесторлар» деген сөздермен толықтырылсын;

мынадай мазмұндағы 17) тармақшамен толықтырылсын:

«17) ірі инвестор – Қазақстан Республикасында екі миллион еселенген айлық есептік көрсеткіштен кем емес мөлшерде инвестицияларды жүзеге асыратын жеке немесе заңды тұлға;»;

2) 9-баптың 1-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«1. Инвестициялық даулар келіссөздер арқылы, оның ішінде сарапшыларды тарта отырып не дауларды шешудің тараптар бұрын келіскен рәсіміне сәйкес немесе мемлекеттік кіріс органдарының шешімдеріне және әрекеттеріне (әрекетсіздігіне) дау айту жөніндегі дауларды қоспағанда, инвестициялық омбудсменге жүгіну арқылы шешіледі.».

19. «Кәмелетке толмағандар арасындағы құқық бұзушылықтардың профилактикасы мен балалардың қадағалаусыз және панасыз қалуының алдын алу туралы» 2004 жылғы 9 шілдедегі Қазақстан Республикасының Заңына (Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы, 2004 ж., № 18, 105-құжат; 2007 ж., № 9, 67-құжат; № 20, 152-құжат; 2009 ж., № 15-16, 72-құжат; 2010 ж., № 8, 41-құжат; № 22, 130-құжат; № 24, 149, 152-құжаттар; 2011 ж., № 11, 102-құжат; 2012 ж., № 3, 26-құжат; 2013 ж., № 9, 51-құжат; № 13, 62-құжат; № 14, 72, 75-құжаттар; 2014 ж., № 3, 21-құжат; № 14, 84-құжат; № 16, 90-құжат; № 19-I, 19-II, 94-құжат):

13-баптың 2-тармағындағы «Кәмелетке толмағандардың ісі және олардың құқықтарын қорғау жөніндегі комиссияның ұсынысы бойынша кәмелетке толмағандарды арнаулы білім беру ұйымдарына жіберудің орындылығы туралы шешімді сот» деген сөздер «Кәмелетке толмағандарды арнаулы білім беру ұйымдарына жіберудің орындылығы туралы шешімді қорғаншылық немесе қамқоршылық жөніндегі функцияларды жүзеге асыратын органның арызы бойынша сот не ішкі істер органы» деген сөздермен ауыстырылсын.

20. «Ақпараттандыру туралы» 2007 жылғы 11 қаңтардағы Қазақстан Республикасының Заңына (Қазақстан Республикасы Парламентінің

Жаршысы, 2007 ж., № 2, 13-құжат; 2009 ж., № 15-16, 74-құжат; № 18, 84-құжат; 2010 ж., № 5, 23-құжат; № 17-18, 111-құжат; 2011 ж., № 1, 2-құжат; № 11, 102-құжат; № 15, 118-құжат; 2012 ж., № 2, 13-құжат; № 8, 64-құжат; № 14, 95-құжат; № 15, 97-құжат; 2013 ж., № 5-6, 30-құжат; № 7, 36-құжат; № 14, 75-құжат; 2014 ж., № 1, 4-құжат; № 19-I, 19-II, 96-құжат; № 23, 143-құжат):

14-баптың 5-тармағы 4) тармақшасындағы «мәліметтерді қамтитын мемлекеттік электрондық ақпараттық ресурстарға қолжеткізуді шектеуге болмайды.» деген сөздер «мәліметтерді;» деген сөзбен ауыстырылып, мынадай мазмұндағы 5) тармақшамен толықтырылсын:

«5) соттың іс жүргізуіндегі істер бойынша сотқа келіп түскен өтініштер туралы, сондай-ақ Қазақстан Республикасы Азаматтық процесілік кодексінің 19-бабында, Қазақстан Республикасы Қылмыстық-процестік кодексінің 29-бабында және Қазақстан Республикасы Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексінің 21-бабында белгіленген шектеулер ескеріліп, заңды күшіне енген сот актілері туралы ақпаратты қамтитын мемлекеттік электрондық ақпараттық ресурстарға қол жеткізуді шектеуге болмайды.»

21. «Атқарушылық іс жүргізу және сот орындаушыларының мәртебесі туралы» 2010 жылғы 2 сәуірдегі Қазақстан Республикасының Заңына (Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы, 2010 ж., № 7, 27-құжат; № 24, 145-құжат; 2011 ж., № 1, 3-құжат; № 5, 43-құжат; № 24, 196-құжат; 2012 ж., № 6, 43-құжат; № 8, 64-құжат; № 13, 91-құжат; № 21-22, 124-құжат; 2013 ж., № 2, 10-құжат; № 9, 51-құжат; № 10-11, 56-құжат; № 15, 76-құжат; 2014 ж., № 1, 9-құжат; № 4-5, 24-құжат; № 6, 27-құжат; № 10, 52-құжат; № 14, 84-құжат; № 16, 90-құжат; № 19-I, 19-II, 94, 96-құжаттар; № 21, 122-құжат; № 22, 131-құжат; № 23, 143-құжат; № 24, 144-құжат; 2015 ж., № 8, 42-құжат):

1) 9-баптың 1-тармағы мынадай мазмұндағы 4-1) және 11) тармақшалармен толықтырылсын:

«4-1) соттардың талап қоюды қамтамасыз ету туралы немесе талап қоюды қамтамасыз етудің күшін жою туралы ұйғарымдары;»;

«11) атқарушылық жазба.»;

2) 11-бапта:

1-тармақ 5) тармақшадағы «ішінде берілуі мүмкін.» деген сөздер «ішінде;» деген сөзбен ауыстырылып, мынадай мазмұндағы 6) тармақшамен толықтырылсын:

«6) атқарушылық жазбалар – үш жыл ішінде берілуі мүмкін.»;

2-тармақтың 1) тармақшасындағы «ол шығарылғаннан кейінгі күннен бастап» деген сөздер «шешім шығарылғаннан кейінгі келесі жұмыс

күнінен кешіктірмей» деген сөздермен ауыстырылсын;

3) 63-бап мынадай мазмұндағы 4-тармақпен толықтырылсын:

«4. Талап қоюды қамтамасыз ету туралы ұйғарымды орындау кезінде сот орындаушысы талап қою талаптарына қарай бүкіл мүлікке немесе мәлімделген талаптың мөлшеріне сәйкес келетін оның бір бөлігіне тыйым салады.».

22. «Медиация туралы» 2011 жылғы 28 қаңтардағы Қазақстан Республикасының Заңына (Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы, 2011 ж., № 2, 27-құжат; 2012 ж., № 6, 44-құжат; 2013 ж., № 14, 72-құжат; 2014 ж., № 1, 9-құжат; № 14, 84-құжат):

1) 5-баптың 4-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«4. Тараптар мен үшінші тұлғалардың құқықтары мен заңмен қорғалатын мүдделерін бұзбайтын, заңда көзделген де, заңда көзделмеген де өзара қолайлы келісім нұсқаларын талқылау үшін мәселелерді таңдауда тараптар еркін болады.»;

2) 9-баптың 3 және 4-тармақтары мынадай редакцияда жазылсын:

«3. Мыналар:

1) қырық жасқа толған және кәсіпқой емес медиаторлар тізілімінде тұрған адамдар;

2) Қазақстан Республикасының Азаматтық процесілік кодексіне сәйкес сотта татуластыру рәсімдерін жүргізу кезінде судьялар медиатор қызметін кәсіби емес негізде жүзеге асыра алады.

4. Мыналар:

1) жоғары білімі бар, жиырма бес жасқа толған, Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындайтын тәртіппен бекітілетін, медиаторларды даярлау бағдарламасы бойынша оқытудан өткенін растайтын құжаты (сертификаты) бар және кәсіпқой медиаторлар тізілімінде тұрған адамдар;

2) отставкадағы судьялар медиатор қызметін кәсіби негізде жүзеге асыра алады.»;

3) 10-баптың 3-тармағы «сақтауға» деген сөзден кейін «, сондай-ақ медиаторлар ұйымы белгілеген талаптар бойынша атқарылған жұмыс туралы ай сайын есеп беруге» деген сөздермен толықтырылсын;

4) 20-баптың 9-тармағындағы «алпыс» деген сөз «отыз» деген сөзбен ауыстырылсын;

5) 27-бап мынадай мазмұндағы 9-тармақпен толықтырылсын:

«9. Келісімді орындаудан жалтарған жағдайда мүдделі тарап келісім бойынша міндеттемені оңайлатылған жазбаша іс жүргізу тәртібімен орындау туралы арызбен сотқа жүгінуге құқылы.».

2-бап. Осы Заң, алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізілетін осы Заңның 1-бабы 9-тармағының 2), 4), 5) және 11) тармақшаларын және 10-тармағын қоспағанда, 2016 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданысқа енгізіледі.

**Қазақстан Республикасының
Президенті**

Н. НАЗАРБАЕВ

Астана, Ақорда, 2015 жылғы 31 қазан

№ 378-V ҚРЗ